

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

TREČIADIENIS – WEDNESDAY, GEGUŽĖS – MAY 26, 2010 • Vol. CI Nr. 100

Kaina 75 c.

Gruzijoje lankosi Lietuvos parlamento vadovė

Seimo pirmininkė Irena Degutienė apsilankė Vilniaus skvere Tbilisje.
Juozo Ruzgio (LRS kanceliarija) nuotr.

Tbilisis, gegužės 24 d. (ELTA) – Gruzijos prezidentas Michail Saakašvili tikisi, kad artimiausiu metu Lietuvos parlamentas apsvarstys ir priims Gruzijos teritorinį vientisumą remiančią rezoliuciją, kuri būtų labai svarbi jo šaliai ir visiems gruzinams.

Tokią mintį jis išsakė susitikime su Gruzijoje viešinėja Seimo pirmininke Irena Degutiene.

Susitikimo metu buvo pasiūlyta artimiausiu metu Gruzijoje surengti Demokratijų bendrijos, kuriai šiuo metu Lietuva pirmininkauja, forumą.

Prezidentas M. Saakašvili pritarė šiai minčiai ir pažymėjo, kad Demokratijų bendrijos idėjos ir darbai yra labai reikšmingi Gruzijai.

Kalbant apie Europos Sąjungos (ES) ir JAV politiką Rusijos atžvilgiu, buvo pažymėta, kad padėtis Rusijoje yra dažnai pristatoma esanti daug geresnė, nei yra iš tiesų. „Vakarai neturėtų apsigauti, kai jiems teigiama, kad Rusija pasikeitė. Rusija nepasikeitė, nors pastaruoju metu skiriama daug pastangų tuo įtikinti Vakarų politikus. Parodykite man, kur Rusijoje įvyko konkretūs pasikeitimai? Niekas man negali pateikti jokių konkrečių pavyzdžių“, – sakė M. Saakašvili.

Susitikime su Gruzijos prezidentu buvo aptarti strateginiai saugumo klausimai, kalbėta apie geopolitinę padėtį Pietų Kaukazo regione, dvišalio Lietuvos ir Gruzijos bendradarbiavimo tolimesnes galimybes, ryšius su ES. I. Degutienė perdavė Gruzijos vadovui Lietuvos žmonių sveikinimus artėjančios Nepriklausomybės šventės proga.

Lietuva vis dar tikisi įsivesti eurą 2014–2015 metais

Vilnius, gegužės 25 d. (BNS) – Lietuva vis dar mano galinti įsivesti eurą 2014–2015 metais, Europos naujienų svetainei „EurActiv“ pareiškė Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė. Anot jos, „viskas priklausys nuo to, kaip mes tvarkysimės“, taip pat nuo padėties užsienyje.

„Tai, kas nutinka už Baltijos šalių ribų, darys tiesioginį poveikį mūsų ekonomikai, nes esame labai atviri ir

labai liberalūs, bet neapsaugoti“, – pareiškė D. Grybauskaitė.

„Kiekvienos iš Baltijos šalių padėtis skiriasi. Mums labai didelė problema yra deficitas, tačiau jis labai priklauso nuo atsigavimo. Kiekviena iš Baltijos valstybių sudaro maždaug 1 proc. Europos Sąjungos (ES) bendrojo vidaus produkto (BVP). Iš tikrųjų mes nieko neįtakojame. Mes niekam nesukelsime pavojaus. Mes gali-

me būti geri ar blogi pavyzdžiai, tačiau tik elgesio, o ne ekonominės įtakos atžvilgiu“, – teigė Lietuvos valstybės vadovė.

Paprašyta pakomentuoti Estijos planus įstoti į euro zoną ir Vokietijos kanclerės Angela Merkel pareiškimą apie būtinybę panaikinti atotrūkį tarp stipriausių ir silpniausių Europos ūkių, D. Grybauskaitė pareiškė tikinti, kad A. Merkel tai pareiškė,

neturėdama omenyje Estijos. Pasak Lietuvos valstybės vadovės, „A. Merkel yra teisi, kad skirtumai tarp valstybių narių tebėra milžiniški. Tačiau yra struktūriniai fondai, kurie skirti šalims, ypač toms, kurios elgiasi atsakingai, pasivyti labiau išsivysčiusias nares. Šiuo atžvilgiu Estija yra geriausia mokinė.“ Pasak Lietuvos prezidentės, „mano šalis ne visada elgėsi atsakingai“.

Vilnius, gegužės 25 d. (URM info) – Sopotė, Lenkijoje, gegužės 24 dieną vykstant neformaliai Europos Sąjungos Rytų partnerystės iniciatyvos posėdžiui surengtas trišalis Lietuvos, Baltarusijos ir Ukrainos diplomatinės vadovų susitikimas. Ministras Audronius Ažubalis, Baltarusijos URM vadovas Sergej Martynov ir Ukrainos užsienio reikalų ministras Kostiantyn Hryščenka aptarė bendradarbiavimą Rytų partnerystės transporto, energetikos ir kultūros paveldo srityse bei susitarė dėl konkrečių bendradarbiavimo formų.

URM nuotr.

Piratai kol kas nepateikė jūreivių paleidimo sąlygų

Vilnius, gegužės 25 d. (BNS) – Nigerijos piratai, kurie Kamerūne iš laivo „North Spirit“ pagrobė du Rusijos piliečius, kol kas nepateikė jokių jų paleidimo sąlygų. Tai pranešė Rusijos jūrininkų profsąjungos atstovė Irina Ustimenko. Du Rusijos jūreiviai laikomi kartu su tą pačią dieną pagrobtu Lietuvos laivo „Argo“ kapi-

tonu Dmitrijumi Baškirovu.

I. Ustimenko pažymėjo, kad derybos su piratais yra ne vienos dienos klausimas. „Mūsų jūrininkai sveiki ir jaučiasi gerai, kiek tai įmanoma esant tokiai padėčiai“, – pridūrė profsąjungos atstovė.

Kiek anksčiau Rusijos jūrininkų profsąjungos pirmininko pavaduoto-

jas Jurij Suchorukov pranešė, kad derybos dėl piratų pagrobtų motorlaivio įgulos narių išlaisvinimo jau įvyko, bet jų turinys neskelbiamas. „Pagal Nigerijos įstatymus, derėtis dėl pagrobtų žmonių išpirkimo neteisėta, todėl būtina išvengti bet kurio išpirkos paminėjimo ir tartis tik dėl išlaisvinimo“, – pažymėjo jis.

Šiame numeryje:

- Skautybės kelias. 2010 m. pavasario išvyka į Rąką (p. 2)
- JAV diplomatas apie Amerikos santykius su Rusija (p. 3, 11)
- R. Kriaučiūno skiltis (p. 3)
- Kosčiuškos ir Žalgirio mūšio minėjimas (p. 4–5)
- Komentaras. Kada Lietuvoje atsirado krikščionybė? (p. 5)
- Laiškai, nuomonės (p. 5)
- Prasminga kelionė (p. 8)
- V. Alantas (33) (p. 9)
- Viešnios iš Čikagos Lietuvoje... sodino gėles (p. 10)

Valiutų santykis

1 USD — 2.81 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 05-25-10

PERIODICALS

Redakcijos žodis

Kaip jau skelbėme „Drauge“ (š. m. gegužės 22 d.), ir šiais metais užsienio lietuvių organizacijos sulaukė Lietuvos paramos. Gera žinia, kad parama iš viso buvo paskirta – Lietuvos, šiaip ne taip suvaldžiusios ekonominę krizę, ateityje laukia tikrai liesoki metai. Bloga žinia būtų ta, jog iš 15 JAV lietuviškų organizacijų parašikų paramai gauti tik dvi buvo patenkintos. Iš viso JAV lietuviai gavo 11,000 Lt: JAV LB „Lietuvių išeivijos stažuotė“ (9,000 Lt) ir Cleveland jaunimo tautinių šokių grupės „Švyturys“ surengtas jaunimo festivalis „Juventus 2010“ (2,000 Lt) Tarp paramos negavusių yra Lituanistikos tyrimo ir studijų centras, „America LTV“, Jaunimo centro Čiurlionio galerija, Neringos stovykla, Balzeko muziejus, Lietuvių opera Čikagoje. Lietuvių filatelistų draugija „Lietuva“ ir kt. Belieka tikėtis, jog neparemti projektai sulauks vietinių lietuvių dėmesio ir bus įgyvendinti.

Vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mąžindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiamo. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA

(metams kasdiena, paskelbta) \$250.00

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry

8830 Magnolia Court

Orland Park, IL 60462

El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

2010 metų pavasario išvyka į Rako stovyklą

DONATAS RAMANAUSKAS
draugininkas

Balandžio 9 d., penktadienis

Savaitgalio lavinimo tikslas: tęsti pasiruošimą Iškylautojo ir „Kuprinės sudėjimo“ (Backpacking) specialybėms, besiruošiant vasaros iškyloms, ypatingai mūsų grupės kelionei į Philmont, New Mexico, š. m. rugpjūčio mėnesį.

Visi skautai ir vadovai rinkosi Pasaulio lietuvių centre, Lemont, 5:30 v. p. p. Brolis Juozas Kapačinskas prisistatė su savo „Bake For Me“ kepyklos sunkvežimiu, į kurį sudėjome visą skautų ir skaučių turtą. Brolis Donatas Ramanauskas atvažiavo su 15 vietų mikroautobusu, o broliai Aldis Liubinskas ir Robertas Vitas susodino 11 geltonšlipsis skautų į savo 7 vietų „vans“. Prityrusių skautų karavanas pajudėjo 6:30 v. v., netrukus jais pasekė skautai. Sustojome užkąsti brolio Juozo paruoštų sumuštinių tik pervaziavę sieną į Michigan valstiją. Pavažiavę toliau iki Grand Haven miesto, MI, vėl trumpam sustojome prisipilti benzino. Pagaliau prie Rako stovyklavietės vartų atsiradome apie 11:30 v. v. Dar reikėjo pasistatyti palapines ir išsikrauti turtą. Prityrusių skautų grupė nuėjo gulti 12:30 v. r., o skautukai, atvykę vėliau, apie 2 v. r.

Balandžio 10 d., šeštadienis

Po trumpo poilsio kėlėmės 6 v. r. ruoštis dienos iškylai. Pusryčiai paprasti: sumuštiniai, avių košė, švieži apelsinai, bananai, kakava. Skautai geltonšlipsis pasiruošė 11 mylių žygiui Ludington State Park, o prityrusieji skautai su pilnomis kuprinėmis ruošėsi 15 mylių kelionei.

Prityrusieji skautai buvo nuvežti į Baldwin miestelį, netoli Pere Marquette upės. Ten mūsų laukė keli „seni vilkai“ žvejai – broliai Edis Leipus („Lituanicos“ tunto tuntininkas), jo sūnus Mikutis, Vytenis Lietuvninkas ir Algis Luneckas. Jie parodė, kur ir kaip žvejoti „fly-fishing“ būdu. Kaip tik mums priėjus, brolis Algis ištraukė nemažą upėtakį (trout), kuris čia pat pradėjo leisti savo kiaušinius. (Pere Marquette upė yra gana gerai žvejams žinoma, nes kas pavasarį joje vyksta žuvų migracija, kurios metu upėtakiai neršia upėje. Mūsų „seni vilkai“, būdami gamtos draugai, žvejoja tik savo malonumui, todėl pagavę (ir kartais nufotografavę) žuvis, jas greitai atgal paleidžia į upę.)

Netrukus sugrįžome prie sunkvežimio ir pasiruošėme pagrindiniam žygiui. Pajudėjome nuo upės kranto 10:15 v. r. Oras buvo saulėtas, bet vėso – ypatingai geras oras iškylauti! Šiek tiek užtruko laiko, kol visi priprato, kaip žygiuoti su kuprinėmis. Kai kurių iškylautojų kuprinės svėrė net 50–60 svarų, kitų tokios sunkios nebuvo, nes buvo mažesnės

ir mažiau jose buvo vietos asmeniui bei vieneto turtui. Tikslas buvo nešti viską, kas bus reikalinga dviem dienoms: persirengti, permiegoti, išvirti valgį, pavalgyti ir apsisaugoti nuo nelaimių. Tą tikslą įgyvendinome tik iš dalies, o tai, kas nesutampo kuprinėse, atsidūrė brolio Juozo sunkvežimyje – viena laimė, kad jis mus palydėjo, pasitikdamas mūsų grupę maždaug kas valandą.

Apie vidurdienį sustojome prie Na-Tah-Kah kurorto, kur gavome leidimą pasinaudoti tualetais. Ten užbaigėme ir vakar vakare neužbaigtus sumuštinius. Tai mūsų „pirmi“ pietūs – visų didelis apetitas, kai reikia nešti sunkias kuprines. Nužygiavę

dar 3–4 mylias sustojome šalia takelio, kuris vedė per Manistee valstybinį mišką (National Forest). Ten pasigaminome karštos sriubos („Ramen Noodles“), užvalgėme riestainių, sūrio ir vaisių. Iki to laiko jau pradėjo oras keistis – niauktis ir truputį atvėsti. Pavalgius „antrus“ pietus, vietinis gyventojas mums padarė gerą darbėlį – nurodė taką gal vienos mylios per mišką, kuris nebuvo pažymėtas mūsų žemėlapyje. Tai mums sutalpė nemažai laiko, tam žmogui skautiškas „Ačiū!“. Išlindus iš miško teko pažygiuoti didesniu vieškeliu. Pradėjo gana smarkiai lyti. Jau nužygiavus apie 12 mylių, sesės Žiba, Julija ir Regina buvo nuvežtos į numatytą nakvynės vietą padėti su pastogių ir palapinių pastatymu ir vakarienės paruošimu. O narsieji prityrusieji skautai žengė pirmyn. Nuėję visą 15 mylių ir 10 valandų kelią atsirado nakvynės stovyklėlėje ant Pere Marquette upės, netoli Wallhalla ir Kinney kelių sankryžos. Ten atsiradome apie 7 v. v., buvo dar šviesu, bet netrukus pradėjo temti. Visi buvome laimingi, kad iki to laiko nustojo lyti. Mielos sesės su brolio Juozo, Pat McCarthy ir Dainos Siliūlienės pagalba paruošė paprastą, bet skanią vakarienę – makaronus su pomidorų padažu.

Bus daugiau.

Regina Ramanauskaitė ir Julija Lapp.

Donato Ramanausko nuotr.

VALIO! VALIO! VALIO!

Lietuvių skautų sąjunga sveikina IX Dainų šventės rengėjus, dalyvius, svečius, žiūrovus.

Skautiškai sveikiname IX Dainų šventės meno vadovę skautininkę Dalią Viskontienę.

LINKIME PUIKIAUSIOS SĖKMĖS!

*Toronto Airport Marriott Hotel (pagrindiniame šventės viešbutyje) bus atdara

Skautų laužavietė

liepos 3, šeštadienį, 10 v.r. iki 4 v.p.p.

liepos 4, sekmadienį, 9 v.r. iki 12 v.p.

Kviečiame skautus, skaites, svečius prie skautų laužo minutėlę smagiai praleisti.

v.s. fil. Cintas Taoras, LSS Tarybos Pirmininkas
s. fil. Rūta Baltaduonytė-Lemon, LSS Vyriausia Skautininkė
s. fil. Tomas Dundzila, Vyriausios Skautininkės Pavaduotojas
v.s. fil. Vytenis Kirvelaitis, ASS Vadijos Pirmininkas

JAV DIPLOMATAS: GERINDAMI SANTYKIUS SU RUSIJA, GRUZIJOS IR BALTIJOS ŠALIŲ NEPAMIRŠTAME

MARIJUS ŠIRVINSKAS

Jungtinės Amerikos Valstijos, įgyvendindamos savo užsienio politiką buvusios Sovietų Sąjungos erdvėje, eina dviem takais – tiek bandydamos suartėti su Rusija, tiek padėdamos jos kaimynėms plėsti demokratiją ir įsijungti į NATO, tikina Amerikos ambasadorius Gruzijoje John Bass.

Kartu su Gruzijos užsienio reikalų ministru Grigol Vašadze Lietuvoje praėjusią savaitę lankęsis diplomatas teigė, jog geresni JAV ir Rusijos diplomatiniai santykiai nereiškia, kad dėl to pablogės JAV ir kitų Vakarų šalių santykiai su Gruzija. „Galime stumtis abiem takais – tai nėra pasirinkimas tarp vieno ir kito. Tai yra naujas požiūris, kurį vadiname „perkrovimu“, – sakė J. Bass.

– Kaip JAV ir Rusijos ginkluotės susitarimas pakeitė padėtį Baltijos regione, o ypač Gruzijoje?

– Manau, tai prisideda prie bendro visų Aljanso narių saugumo stiprinimo, taip pat ir Rusijos federaciją supančių kraštų. Juk susitarimas numato, kad mažės Rusijos branduolinių ginklų kiekis. Mūsų šalys nori ištrūkti iš Šaltojo karo gniaužtų, kai tie ginklai vaidino labai ryškų vaidmenį. Yra veiklos su Rusija barų, kuriuose mes suartėjame ir turime bendrų interesų, todėl galime judėti į priekį – stengiamės pagerinti taikingą bendradarbiavimą. Tačiau progresas su Rusija nepalyginamas su problemomis jos kaimynystėje.

– Ką galėtų reikšti JAV prezidento Barack Obama frazė, kad padėtis Gruzijoje neturėtų būti kliūtis susitarimui su Rusija pasirašyti?

– Aš suprantu, kad, žiūrint į šitą vieną sakinį, gali atrodyti savaip. Tačiau prezidentas savo kalboje atspindėjo mūsų tikėjimą, jog mes ryžtingai tęsime rimtą darbą, kad Rusija įgyvendintų savo įsipareigojimus, kuriuos prisiėmė po karo 2008 metais.

– Bet ar tai gali reikšti, kad Gruzijos stojimas į NATO atidedamas?

Nemanau. Čia nėra taip, kad, vienai pusei laimint, pralaimi kita. Viena vertus, mes geriname santykius su Rusija, kita vertus, mes remiame Gruzijos saugumo norus ir poreikius. NATO pareiškimas prieš dvejus metus, kad Gruzija taps Aljanso nare, tebegalioja. Mes dabar padedame šaliai pasiruošti narystei, ką anksčiau turėjo padaryti ir Lietuva. Manome, kad galime stumtis abiem takais – tai nėra pasirinkimas tarp vieno ir kito. Tai B. Obama administracijos politika, naujas požiūris, kurį vadiname „perkrovimu“.

– Panašu į ambivalentišką, dvilypį elgesį – juk Gruzija vargu ar susidraugaus su Rusija.

– Taip, jūs teisus – šių šalių santykiai labai įtempti. Tačiau mūsų patirtis rodo, kad, jeigu dvi pusės nesugyvena, tai nereiškia, kad neturime dirbti su jomis individualiai ir turime nepadėti jiems įveikti tarpusavio nesutarimus. Šiuo atveju geriausias būdas pagelbėti – įtikinti, paspausti, padrašinti Rusiją, kad ilgalaikiu laikotarpiu jai yra naudinga įgyvendinti po karo duotus pasižadėjimus. Vienas šių įsipareigojimų – grįžti į ikikarinę būseną ir atitraukti pajėgas. Šiuo metu Abchazijoje ir Šiaurės Osetijoje yra gerokai daugiau kariuomenės nei jos buvo prieš karą.

– Ką manote apie NATO narės Prancūzijos sprendimą parduoti karinį laivą „Mistral“ Rusijai?

– Mūsų nuostata, kad tokios ginkluotės pardavimas yra pačių suverenių valstybių reikalas. Tokios šalys kaip Gruzija pastebi, kad laivas gali būti nukreiptas prieš jas. Todėl Rusijos vyriausybė turėti labiau pasistengti patikindama savo kaimynes Juodojoje jūroje, kad šis laivas prieš jas nebus naudojamas. Žinoma, šiuo metu NATO viduje vyksta diskusijos kai kurioms Aljanso narėms susirūpinus, į ką čia įsipainiota.

– Jūsų vertinimu, šiame kontekste, kai viena NATO narė suartėja su Rusija, o kita NATO narė parduoda Rusijai ginkluotę, ar gali Baltijos šalys, Gruzija jaustis saugios?

Nukelta į 11 psl.

2010 m. gegužės 19 d. Vilniuje padėti teisiniai pagrindai Lietuvos ir Gruzijos bendradarbiavimo komisijos veiklai – užsienio reikalų ministrai Audronius Ažubalis (d.) ir Grigol Vašadze pasirašė Lietuvos ir Gruzijos Europos ir euroatlantinio įsijungimo komisijos nuostatus. **Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.**

Katalikų universitetai Amerikoje

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

Prieš kurį laiką šioje skiltyje rašiau apie Christendom kolegiją („Draugas“, 2010 m. balandžio 28 d.). Maždaug tuo pačiu metu katalikų savaitraštis „OSV“ balandžio 25 d. laidos specialiaame priede glaudai aprašė Amerikos universitetus ir kolegijas. Ten Christendom kolegija paminėta kaip viena iš kolegijų, turinčių stiprią katalikišką tapatybę. Mokslo metams baigiantis, o gimnazijų abiturientams ieškant sau tinkamo universiteto, pravartu susipažinti su tame „OSV“ priede pateikta informacija.

Nutarusiems toliau studijuoti katalikiškame universitete ar kolegijoje pasirinkimas tikrai didelis, nes krašte tokių mokslo įstaigų yra 228. Jas lanko apie trys ketvirtadaliai milijono studentų. Bendram susigaudymui galiu paminėti, kad visose JAV 2005 m. buvo 2,618 akredituotų kolegijų ir universitetų. Yra šimtai ir neakredituotų mokyklų, bet jų patariama vengti.

Pasirinkimo įvairovė tikrai didelė. Norintiems studijuoti krašto sostinėje yra The Catholic University of America. Ieškantiems mažos mokyklos yra Seaton Hill University, esantis Greensburg, PA. Wyoming valstijoje yra mažytė Wyoming Catholic College ir t. t. „OSV“ redaktoriai, sudarę komisiją, peržiūrėjo informaciją ir parinko įvairiose kategorijose esančias dėmesio vertas mokyklas. Štai jų rastų duomenų apibendrinimas.

Labiausiai studentus atsirenkantys universitetai (2008 m. duomenys): Georgetown University (priėmė 19 proc. norinčių ten studijuoti); Boston College (26 proc.); University of Notre Dame (27 proc.); College of Holy Cross (34 proc.). Didžiausias nuošimtis studentų laipsnį gaunančių per 4 metus: College of the Holy Cross (92 proc.); University of Notre Dame (91 proc.); Georgetown University (90 proc.); Boston College (88 proc.); Villanova University (84 proc.); Loyola University Maryland (81 proc.); College of St. Benedict ir Stonehill College (79 proc.); Santa Clara University (78 proc.); St. Michael's College (77 proc.).

Tarp pranašumu kylančių mokyklų yra šios: Alverno College, Bellarmine University, Creighton University, Gannon University, Loyola University Maryland, Saint Edward's University, Santa Clara University ir Xavier University (Cincinnati). Tarp „katalikiškiausių“ (turinčių stiprią katalikišką tapatybę mokyklų) randame: Ave Maria University; Belmont Abbey College; Benedictine College; Catholic Distance University; The Catholic University of America; jau minėtą Christendom College; The College of Saint Thomas More; DeSales University; Franciscan University of Steubenville; Holy Apostles College & Seminary; John Paul the Great Catholic University; Magdalen College; Mount St. Mary's University; Providence College; St. George's University; Thomas Aquinas College; The Thomas More College of Liberal Arts; University of Dallas; University of St. Thomas ir Wyoming Catholic College.

Geriausiu mokymu pasižymėjusios mokyklos: University of Scranton; Villanova University; Loyola University Maryland; John Carroll University; St. Catherine University; Xavier University (Cincinnati); Santa Clara University ir Seattle University. Amerikoje daugiau nei 10 proc. katalikškų aukštųjų mokyklų – viso 28 – priklauso ar turi ryšius su jėzuitų ordinu, gerai žinomu savo dėmesiu mokslui. Dėl įdomumo duosiu penkis seniausius universitetus, skliausteliuose pažymėdamas jų įsteigimo metus: Georgetown University (1789); Mount St. Mary's College (1808); Spalding University (1814); St. Louis University (1818) ir Spring Hill College (1830). Kiekybė nebūtinai reiškia kokybę, tačiau gali būti įdomu pažiūrėti, kuriuose jų studentų skaičius yra didžiausias. Štai penki gausiausi: DePaul University (28,521); St. Leo University (24,980); St. John's University New York (22,443); Fordham University (18,12,9) ir Loyola University Chicago (17,569).

Mokslo kaina irgi svarbu. Pateiksiu 10 brangiausių mokyklų: College of the Holy Cross (38,722 dol.); Loyola College (37,610 dol.); Georgetown University (37,536 dol.); Boston College (37,410 dol.); Fairfield University (36,900 dol.); Loyola University (36,510 dol.); Notre Dame University (36,340 dol.); Santa Clara University (36,000 dol.); Villanova University (35,950 dol.) ir San Diego University (35,870 dol.). Čia reiktų pridėti, kad daug universitetų turi įvairias stipendijas bei teikia finansinę paramą.

„OSV“ specialiaame priede pateikta ir keletas įdomių faktų. Pirmoji katalikų kolegija, moterims suteikusi akademinį laipsnį, buvo College of Notre Dame in Maryland 1899 m. Teisė katalikams turėti savo aukštąsias mokyklas JAV Aukščiausio Teismo buvo patvirtinta 1925 m. Katalikų universitetai ir kolegijos auklėja daugiau negu pusę visų studentų, lankančių religinius ryšius turinčias mokyklas. Per 1990–1999 m. studentų skaičius katalikiškuose universitetuose ir kolegijose pakilo beveik 19 proc. Dauguma čia aptartų mokyklų priklauso arba palaiko artimus ryšius su vienuoliomis, pvz., jėzuitais ir Sisters of Mercy. The Catholic University of America in Washington yra vienintelė aukštojo mokslo institucija, priklausoma ir iš dalies išlaikoma JAV vyskupų. 35 proc. šias mokyklas lankančių studentų nėra katalikų tikėjimo. JAV Švietimo ministerijos žiniomis, vidutinės metinės mokslo išlaidos ketverių metų katalikų kolegijose ir universitetuose 1980 metais buvo 2,738 dol., 2006 m. tos išlaidos pakilo iki 19,376 dol. metams.

Mokslo metams baigiantis sveikinu visus gimnazijas baigiančiuosius. Besiryžtantiems toliau siekti aukštojo mokslo linkiu susirasti tinkamiausią universitetą ar kolegiją.

KOSCIUŠKOS IR ŽALGIRIO MŪŠIO MINĖJIMAS

HENRY GAIDIS

Tado Kosciuškos Amerikos draugų sąjunga (The American Association of the Friends of Kosciusko), kasmet ruošianti jo paminėjimą West Point, šįmet savo septintą metinę konferenciją surengė balandžio 30–gegužės 1 dienomis „Thayer“ viešbutyje, West Point, NY, JAV Karo akademijos ribose. Šiuo renginiu ne tik buvo paminėtas istorinis generolo Tado Kosciuškos indėlis, bet ir atšvęsta prieš 600 metų vykusio garsiojo Žalgirio mūšio lenkų ir lietuvių pergalės sukaktis. Nors tradiciškai šis lenkų ir amerikiečių renginys rengiamas kartu su Kosciuškos kadetų eskadronu ir Amerikos lenkų kongresu, šį kartą į dviejų dienų minėjimo iškilmes buvo pakviesti ir lietuviai: Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV ir Meksikai Audrius Brūzga, Maspeth Kristaus Atsimainymo parapijos vikaras, kun. Vytautas Volertas, Millersville University profesorius Saulius Sužiedėlis, Amerikos Vyčių prez. Bernice Aviža, AAF KWP atstovė ryšiams su lietuviais Carol Gargan, LB New York apygardos pirm. Ramutė Žukas, LB Manhattan apylinkės pirm. Laima Hood ir LB Brooklyn-Queens apylinkės pirm. Vida Jankauskas. Garbės sargybą sudarė Amerikos legiono Lietuvių 154 posto iš Baltimore, MD, legionieriai: Vincentas T. Dulys, Gintaras Buivys, Henrikas Gaidis, vadovaujami komendanto John Maskavich. Gintarės Bukauskas vadovaujamas NY Brooklyn lietuvių choras giedojo šv. Mišiose ir per Kosciuškos minėjimą.

Nesusipažinusiems su istorija gali keistai atrodyti generolo Tado Kosciuškos 264-tųjų gimimo metinių minėjimas JAV Karo akademijoje. Bet iš tikrųjų nėra geresnės vietos kaip West Point, NY paminėti Lietuvoje gimusio lenkų generolo indėlio į laisvės kovas.

Andrius Tadas Bonaventura Kosciška gimė 1746 m. vasario 12 d. Merečovščyznoje, anais laikais Lietuvos Brastos teritorijoje, kuri buvo Lenkijos-Lietuvos valstybės dalis. Jis buvo kilęs iš Lietuvos didikų (buvo gudų kilmės bajoras, laikęs save

lietuviu; „Liet. enciklopedija“, XII tomas) šeimos, žinomos jau nuo 1509 metų. Jis studijavo, o vėliau nuo 1765 iki 1769 metų buvo instruktoriumi Lenkų-lietuvių karinėje akademijoje Varšuvoje. Keletą metų jis keliavo po Vakarų Europą, kur įgijo klasikinių laisvųjų (classical liberal) išsilavinimą, studijavo inžineriją, tapybą, karinius-politinius mokslus Prancūzijoje, Vokietijoje ir Italijoje. 1774 m. grįžo namo, bet greitai susižavėjo Amerikos kova už laisvę ir pasiūlė savo paslaugas jai kovojant už nepriklausomybę. 1776 metų rudenį jis išplaukė į Ameriką, kur jau atrodė, kad kova beviltiška. 1776 m. spalio 30 d. Kongresas suteikė jam Jungtinių Valstijų Armijos inžinerijos pulkininko laipsnį. Jis buvo priskirtas prie gen. George Washington štabo ir pasižymėjo kovose prieš britus šiaurėje ir pietuose. Jo inžineriniai gabumai buvo labai vertingi Amerikai kare, ypač sutvirtinant Bemis Heights, kas padėjo laimėti mūšį prie Saratoga. Anot istorikų, šis mūšis buvo lemtingas Nepriklausomybės kare, tiesiogiai įtraukęs Prancūziją į tą konfliktą.

Už nuopelnus Amerikos nepriklausomybės kovose jis buvo paaugštinamas į brigados generolus ir galėjo pasiturinčiai gyventi Amerikoje. Bet jis pasirinko grįžti į Lenkiją kovoti už savo krašto laisvę. Nors jis nusipelnė didelės šlovės vadovaudamas lenkams ir lietuviams kovoje prieš rusus, ginant Lenkijos-Lietuvos valstybę per vadinamąjį Kosciuškos 1794 metų sukilimą, laimėjimas čia buvo neįmanomas. Nepaisant pralaimėjimo, jo vardą gerbė net ir okupantai rusai, todėl jis galėjo likti ir patogiai gyventi savo tėvynėje, bet jo principai neleido gyventi rusų okupacijoje. Kosciška mirė egzilyje 1817 m. spalio 15 d. Solothurn, Šveicarijoje, tebesvajodamas apie savo tėvynės išlaisvinimą. Prieš mirdamas jis kreipėsi į Rusijos carą, prašydamas būti palaidotas Vilniuje, bet jo prašymas buvo atmestas dėl politinių motyvų. Nors Kosciškai ir nepavyko išgelbėti Lenkijos-Lietuvos valstybės nuo pastutinio padalijimo ir išbraukimo iš žemėlapių, Kosciuškos vardas iki šių dienų pasiliko kaip švyturys visiems, siekiantiems politinės laisvės. Jo var-

Kalba ambasadorius A. Brūzga.

das šiandieną gerbiamas Lietuvoje, Lenkijoje ir JAV. Jis liks laisvės simboliu tol, kol tos tautos egzistuos.

Vienas iš mažiau žinomų Kosciuškos karinių pasiekimų neabejotinai sieja jį su JAV West Point Karo akademija. Amerikos revoliucinio karo metu lyguma, siekianti Hudson upę, buvo gyvybiškai svarbi gynybai. Generolas Washington buvo įsitikinęs, kad West Point yra svarbiausia strateginė vieta Amerikoje, todėl 1778 metais jis pasiuntė ten Kosciuską įrengti sutvirtinimus tos vietovės, kurią dažnai dabartiniai istorikai vadiną „Amerikos Gibraltarą“, gynybai. Šioje lygumoje Kosciška įrengė nemažai fortų su baterijomis, kurios sulaukė britus, neleisdamos jiems prieiti prie upės ir atskelti New York nuo Naujosios Anglijos. Jei britams būtų pavykę perimti priėjimą prie upės, jie būtų laisvai gavę pastiprinimus ir amuniciją iš Kanados. Kosciuškos įrengti West Point ginantys įtvirtinimai buvo tiek saugūs, kad 1779 metais Washington ten perkėlė visą savo štabą. Tai buvo ta pati vietovė, kur 1802 metais buvo įsteigta JAV Karo akademija ir kur iki šiol yra šalyje seniausias ir ilgiausiai išsilaikęs karinis bastionas.

Kosciuškos garbei 1828 m. liepos 4 d. West Point, NY, buvo pastatytas ir pašventintas John H. B. Latrobe sukurtas paminklas. Jis stovi prie pat Clinton forto, vieno iš Kosciuškos įrengtų sustiprinimų, saugojančių Hudson upę. Po 85 metų ant to paties paminklo Amerikos Lenkų Bendruomenės lėšomis buvo pastatyta bronzinė Kosciuškos statula, sukurta skulptoriaus D. Borgia. Čia ir vyko paminklo 182-jų metinių minėjimas.

Kosciuškos draugų konferencija prasidėjo profesorius Anthony J. Bajdek (Northeastern University Asso-

ciate Dean (retired) ir Kosciuškos draugų asociacijos prezidentui) pristatant kalbėtojus. Kadangi ambasadorius Robert Kupiecki negalėjo atvykti dėl įvykusios lenkų lėktuvo nelaimės Smolenske, vietoj jo kalbėjo Lenkijos ambasados pirmasis sekretorius Włodzimierz Sulgostowski. Jis priminė Kosciuškos nuopelnus ne tik Amerikai, bet ir Lenkijai bei Lietuvai, taip pat trumpai apibūdino 600 metų sukaktį nuo istorinio Žalgirio (lietuviškai), Grunwald (lenkiškai) ir Tannenberg (vokiškai) mūšio, primindamas ir iki šių dienų besitęsiančią lenkų ir lietuvių santarvę. Po to prof. James S. Pula iš Purdue University ir prof. Sužiedėlis puikiomis paskaitomis apibūdino Žalgirio mūšio svarbą, aptarė istorinius mūšio duomenis.

Po paskaitų Piedmont kolegijos profesorė Betsey Blakeslee jausmingai kalbėjo apie Kosciuškos vardo sodelio išlaikymą ir paramą jam. Šis ant uolos, žvelgiančios į Hudson upę, įkurtas mažas sodelis buvo įrengtas 1778 metais paties Kosciuškos. Nuo tada sodelis buvo prižiūrimas ir plečiamas, jame lankytojai ir kadetai galėjo ramiai atsikvėpti nuo vasaros karščių ir karinių užsiėmimų. Nors sodelis prižiūrimas ir tvarkomas, bet jam reikia geresnės priežiūros ir kartu nuolatinio finansavimo. Pabaigos žodį tarė USMA Kosciuškos eskadrono komandantas, kadetas Herbert Jockheck, o nariai svetingai priėmė ir patarnavo svečiams.

Šis minėjimas nebūtų visiškai nuoseklus, jei nebūtų papildytas keliais komentarais apie istorinį Žalgirio mūšį. Mūšis tarp Lenkijos-Lietuvos kariuomenių ir Kryžiuočių ordino įvyko 1410 m. liepos 15 d. netoli Grunwald ir Tannenberg. Jungtinės Lenkijos ir Lietuvos kariuomenės, vadovaujamos Lenkijos karaliaus Jogailos ir jo pusbrolio Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto Di-

Amerikos legiono Lietuvių 154 posto komandantas padeda trispalvį vainiką prie Kosciuškos paminklo. **Kęstučio Česonio** nuotraukos

džiojo, stojo kovon prieš Prūsijos karinį ir religinį Kryžiuočių ordiną, vadovaujamą Didžiojo magistro Ulrich von Jungingen, kuris norėjo užgrobti visą Baltijos jūros pakraštį. Dauguma istorikų pripažįsta, kad kruvinas Žalgirio mūšis buvo vienas iš dešimties istoriškai svarbiausių Europos mūšių. Šiame mūšyje jungtinės Lenkijos ir Lietuvos kariuomenės tiesiog sutriuškino Kryžiuočių ordiną, kuris nebeatsigavo. Ordino žlugimas sustabdė Vokietijos veržimąsi į Rytų Europą 500 metų.

Antroji minėjimo dalis buvo pradėta trumpu paradu ir šv. Mišiomis Švč. Trejybės koplyčioje pačioje West Point akademijoje. Mišias atnašavo Šv. Adalberto parapijos Schenectady, NY, klebonas Carl A. Urban ir Kristaus Atsimainymo parapijos vikaras V. Volertas. Abu kunigai invokacijose pabrėžė gen. Kosciuškos įnašą šiai šaliai ir Žalgirio mūšio reikšmę. Mišiose giedojo Lenkų Susivienijimo Amerikoje choras „Aria“ ir New York lietuvių choras. Amerikos, Lenkijos ir Lietuvos vėliavas įnešė Amerikos legiono Lietuvių 154 posto legionieriai iš Baltimore, MD, ir Lenkų jūros lygos (Liga Morska) nariai. Po to jie žygiavo eisenos priekyje į garsią Plains of West Point, kur vyko kadetų garbės sargybos (Drill team), parašiutininkų pasirodymas ir kadetų išieginėmis

uniformomis paradas. Po šių iškilnių lietuvių ir lenkų legionieriai nužygiavo prie Kosciuškos paminklo, nuo kurio matėsi nuostabus Hudson upės ir už jos esančio slėnio vaizdas.

Po vėliavų įnešimo buvo sugiedoti Amerikos, Lenkijos, Lietuvos himnai, invokaciją kalbėjo kunigai Urban ir Volertas. Lenkijos ambasados atstovas Sulgostowski ir Lietuvos ambasadorius Brūzga savo kalbose apibūdino generolo Kosciuškos nuopelnus Amerikai ir jo palikimo svarbą Lenkijai ir Lietuvai, taip pat iškeldami istorinę Žalgirio mūšio reikšmę. Jie abu pabrėžė šių trijų šalių tarpusavio bendravimą, kaip laidą bendram saugumui. Po vainikų padėjimo prie paminklo, JAV Armijos garbės sargybos šūvių salvės gen. Kosciuškos pagerbimas baigtas Karo akademijos trimitininko „atsisveikinimu mus apleidusiems“ (taps). Dviejų dienų šventė baigta visiems dainuojant ir giedant „Marš, marš Polonia“, „Kur lygūs laukai“, „God Bless America“ ir vėliavų išnešimu. Minėjimo dalyviai ir svečiai vaišinosi „Thayer“ viešbutyje. Vaišių metu kalbėjo ambasadorius Brūzga, jis pasidžiaugė istorine Lenkijos ir Lietuvos draugyste. Skirstydami minėjimo dalyviai ir svečiai gyrė aukšto lygio dviejų dienų minėjimo iškilmes, pažadėję jas tęsti ir ateityje.

Iš anglų kalbos vertė
Juozas Gaila

Prie trispalvių (iš k.): Gintaras Buivys, Henry Gaidis.

KOMENTARAS

Kada Lietuvoje atsirado krikščionybė?

RIMVYDAS SIDRYS, MD

2010 m. kovo 11 d. nr. 47 „Drauge“ buvo išspausdintas dr. Lino Sidrio straipsnis „Kur Lietuvos krikšto tėvas?“, kuriame autorius teigia, kad svarbiau negu tūkstantmečio data yra įvykiai, kurie dėjosį tada dar pagoniškoje Lietuvoje.

Saksonijos didikas Brunonas, jau tapęs arkivyskupu, iškeliauja į šiaurės miškus, susitinka su karaliumi Netimeru, bando jį atversti į krikščionybę. Netimeras atsisako keisti savo tikėjimą. Tada arkiv. Brunonas įmeta pagonių stabus į ugnį. Supykęs Netimeras įsako sudeginti Brunoną, bet pagonių laužas užgesta ir niekas negali jo įkurti. Tada Netimeras persigalvoja ir priima krikštą kartu su savo 300 vyrų igula.

Netimero krikščionybė Lietuvoje neprigijo. Tai parodo Algimanto Zolubo straipsnis („Amerikos lietuvis“ 2010 m. kovo 6 d. nr. 10). Taip pat galvoja Rimantas Kunčas Žemaitaitis, pateikiantis faktus apie lenkų klastotes istorijoje. Lenkai stengėsi paskleisti nuomonę, kad, karaliui Mindaugui mirus, Lietuva atsimetė nuo krikščionybės. Netiesa, Mindaugo įkurta krikščionybė plito. Jogailos laikais Vilniuje jau buvo 5 katalikų bažnyčios ir 1 vienuolynas. Tai buvo labai neparanku kronininkui Dlugosui, kuris liguistai nekontė visko, kas lietuviška. Jis savo kronikose skelbia, kad lietuviai yra pagonyns ir juos reikia apkrikštyti. Jis parinko trečiąją Jogailos žmoną Jadvygą, nepilnamebę, paauglę, kaip neva Lietuvos krikštytoją. Lietuvoje ji niekad nebuvo buvusi. Tautybės ji buvo vengrė. Krokuvoje vadovai rodo akmenį, lyg ir stebuklingą, ant kurio atsistojo Jadvyga ir paliko akmenyje įdubimus. Pats mačiau tą akmenį, norint matyti jame batuko pėdsakus reikia daug vaizduotės.

1987 metais buvo švenčiamas Lietuvos krikšto jubiliejus. Ši data buvo dirbtinai lenkų įsprausta. Tada iš tikrųjų suėjo 978 metai nuo Netimero krikšto ir 735 metai nuo Mindaugo krikšto. Mindaugo krikštas bu-

vo išpūdingesnis, nes jis buvo Popiežiaus pripažintas karaliumi ir karūnuotas pagal to laiko papročius. Tai buvo ir Lietuvos karalystės pradžia.

Lietuvos nelaimė buvo ta, kad tada nors ir turėjom savo kalbą, neturėjom savo rašto. Todėl lenkų „Kronikos“ autoriaus Dlugošo vaizduotė buvo neatremta.

1987 metais buvo švenčiama arkivyskupo Matulevičiaus beatifikacija. Šios šventės dalis buvo Marijonų konferencija Romoje, prie kurios prisidėjo Algimantas Žemaitaitis ir aš pats svečio teisėmis. Algimantas, gimęs ir išsimokslinęs Lenkijoje (tiksliau – Rytprūsioose), buvo įsitikinęs, kad tikroji Lietuvos krikšto data buvo Mindaugo laikais. Jis bandė tai įrodyti Marijonams, bet šie laikėsi Dlugošo nuomonės. Ginčai buvo stiprūs, vienas suklaidintas lietuvių spaudos atstovas net nusiskundė, kad „kažkoks“ jaunas dalyvis ardo konferencijos harmoniją.

Ši patirtis sustiprino mano draugystę su Algimantu. „Tu myli Lietuvą?“, – paklausiau jo. „Dėl Lietuvos aš viską atiduočiau“, – buvo jo atsakymas. Nepaisydamas mano mandagių atsikalbinėjimų, jis užsimojo išausti man drobę su tautinių spalvų motyvais, kurią aš galėsiąs panaudoti kostiumui. Laisvalaikiu dirbant jam būtų užtrukę keletą mėnesių.

Šito uždavinio Algimantas negalėjo užbaigti. Išvažiavęs į Lietuvių jaunimo kongresą Australijoje, ten jis pateko į eismo nelaimę, kurioje jis buvo mirtinai sužeistas. Man liko tik jo, Lietuvos patrioto, prisiminimas ir jo paskutiniai žodžiai: „Dėl Lietuvos aš viską atiduočiau.“

Šį gyd. R. Sidrio, MD komentarą gavome autoriui dar būnant gyvam. Gegužės 15 d., sulaukęs 88 metų, jis iškeliavo į Amžinybę. Simboliška, jog R. Sidrio parašyti žodžiai, taikyti Algimantui Žemaitaičiui, puikiai tinka ir jam pačiam. Apie dr. R. Sidrį liks prisiminimas jo, kaip Lietuvos patrioto, ir žodžiai: „Dėl Lietuvos aš viską atiduočiau.“

Redakcija

Laiškai, nuomonės, komentarai

Rašykite mums el. pašto adresais: redakcija@draugas.org dalia.cidzikaite@gmail.com

APIE KRISTALINĘ GLAZŪRĄ

Neseniai iš keramiko Kęstučio Mikėno, gyvenančio California valstijoje, gavau laišką: „Netikėtai radau jūsų straipsnį 'Drauge' (2010 m. balandžio 28 d.) apie vykstančią mūsų (Kęstučio Mikėno ir Algimanto Patamsio – L. A.) keramikos parodą Vilniuje, Dalios galerijoje. Aš ir Algimantas labai esame dėkingi, kad jūs pristatėte parodą lietuvių visuomenei čia, Amerikoje.“

Laiške gerb. Kęstutis patikslino mano žinias apie technologinius procesus dirbant su kristaline glazūra. Esu jam už tai dėkinga ir manau, kad

menu besidomintiems skaitytojams tai taip pat bus įdomu. Taigi, dailininkas papasakojo, kad po glazūros uždėjimo ant anksčiau prie 980° C degintų ir atvėsusių vazų jos vėl dedamos į vėsią krosnį ir kaitinamos iki 1300° C temperatūros. Tada krosnis atvėsinama iki maždaug 1100° C temperatūros ir tokioje pastovioje temperatūroje indas laikomas 3–5 valandas. Tuo metu susiformuoja ir auga kristalai. Prieš išimant iš krosnies gaminį leidžiama jam atvėsti, tada ir pasimato darbo rezultatai. Keramikas (per klaidą mano straipsnyje

parašyta skulptorius) Jonas Mikėnas yra parašęs knygą apie kristalinę glazūrą „Dailiosios keramikos technologija“.

Ačiū dailininkui K. Mikėnui už patikslinimus, o rugsėjo mėnesį lauksime jo bei A. Patamsio parodos Kauno miesto Rotušėje esančiame Keramikos muziejuje, su kuria, tikiuosi supažindinti ir mūsų skaitytojus. Apie būsimą parodą K. Mikėnas at-

siųstame laiške rašo: „Parodos atidarymas įvyks 2010 m. rugsėjo 12 d. Emilija Jaudegytė mus maloniai pakvietė tą parodą suruošti. Parodos atidaryme aš asmeniškai dalyvausiu ir, vykdamas į Lietuvą, nusivešiu dar keletą savo darbų. Taigi, paroda turėtų būti turtingesnė nei Vilniuje.“

Laima Apanavičienė
„Draugo“ redaktorė

APIE LANKYMAŠI BAŽNYČIOJE

Noriu atsiliepti į apsišvietusio gyd. Lino Sidrio pastabas, kuriose klausiama, kokiais sumetimais žmonės eina į bažnyčią, piktinamasi, rūpinamasi, kaip reikia elgtis viešai.

Dauguma mūsų meldžiasi, krei-

piasi į Aukščiausiąjį nuoširdžiai, kas kaip išmano. Deja, ne visi gali pasiekti bažnyčią kas sekmadienį dalyvauti šv. Mišiose dėl sveikatos, amžiaus.

Irena Rasienė,
Boston, MA

Redakcijos pastaba. Skaitytojų laiškuose pateikta nuomonė nebūtinai sutampa su „Draugo“ redakcijos nuomone. Taip pat primename, jog laiško autorius, ypač elektroninio laiško, turi būtinai jį pasirašyti bei nurodyti savo adresą ir telefono numerį. Anoniminių laiškų ir laiškų be adreso nespausdiname.

Kaunas, gegužės 24 d. (ELTA) – Prie prekybos ir pramogų sostinės „Kau-no Akropolis“ lankytojus kviečia apsilankyti pirmasis tarptautinis smėlio skulptūrų festivalis „Olialia Sunset Sand 2010“. Tai pirmasis tokio aukšto lygio smėlio skulptūrų festivalis Lietuvoje. Viena iš skulptūrų bus skirta legendiniam Lietuvos krepšininkui, krepšinio klubo „Žalgiris“ prezidentui Arvydui Saboniui ir kapitonui Dainiui Šalengai. Aukščiausia – 6,2 m – skulptūra bus skirta legendiniam dainininkui Michael Jackson, tai bus aukščiausia M. Jackson smėlio skulptūra pasaulyje. Tarp festivalio užduočių menininkams – garsios JAV Laisvės statulos, Trakų pilies, Eifelio ir Pizos bokštų, animacinio filmo „Šreka“ veikėjų, dinosauro, garsių žmonių ir kitų skulptūrų kūryba. Renginio metu bus fiksuojami Lietuvos ir pasaulio rekordai. Festivalyje dalyvaus dešimt pasaulinio garso smėlio skulptorių iš JAV, Japonijos, Didžiosios Britanijos, Suomijos, Latvijos, Rusijos, Airijos ir Lietuvos. Tikimasi, kad šis festivalis taps tradiciniu.

ELTA nuotr.

Sergančiųjų užsienyje lankymą atlygins draudikai

Vilnius, gegužės 25 d. (ELTA) – Patekus į ligoninę užsienyje, draudimas atlygins artimųjų iš Lietuvos atvykimo ir apsistojimo viešbutyje išlaidas. Tokią galimybę pirmoji kelionių draudimo rinkoje siūlo draudimo bendrovė „Ergo Lietuva“.

Pagal atnaujintas kelionių draudimo taisykles keliautojai taip pat galės apsidrausti nešiojamąjį kompiuterį, kelionės dokumentus bei pinigų, o netikėtai praradus darbą ir dėl to atsisakius kelionės planų – gauti draudimo išmoką.

„Patekus į ligoninę, artimųjų pagalba ir palaikymas yra labai reikalingas. Tokiais atvejais mažiausiai norisi galvoti apie ligonio lankymo finansines galimybes. Iki šiol Lietuvoje draudikai artimųjų išlaidas atlygindavo tik tais atvejais, kai keliautojas patirdavo labai sunkią traumą ar susirgdamas rimta liga, dabar užteks į ligoninę patekusio kliento pageidavimo“, – teigia draudimo bendrovės „Ergo Lietuva“ Civilinės atsakomybės, nelaimingų atsitikimų, transporto priemonių ir sveikatos draudimo departamento direktorius Audrius Pilčicas.

Tuo tarpu, jeigu apdraustasis keliaus ne vienas ir jam pakliuvus į ligoninę šeimos narys ar artimas gimnaitis nuspręs su juo pasilikti, draudimas atlygins atidėtos kelionės į Lietuvą ir apsistojimo viešbutyje išlaidas.

Dar viena naujovė kelionių draudimo rinkoje Lietuvoje – ligonpinigiai. „Draudime nuo nelaimingų atsitikimų ligonpinigiai yra tapę įprastu dalyku. Dabar ir keliautojai galės papildomai apsidrausti ir užsitikrinti, kad patekę į ligoninę jie neturės finansinių rūpesčių dėl papildomų išlaidų“, – teigia A. Pilčicas.

Draudimo bendrovės „Ergo Lietuva“ duomenimis, kiekvieną mėnesį pasitaiko 10–15 atvejų, kai kelionių draudimo klientai patenka į ligoninę. Dažniausiai tokios pagalbos prireikia Egipte arba Turkijoje atostogaujantiems turistams.

Šiltojo metų laiku pagrindinėmis patekimo į ligonines priežastimis tampa apsinuodijimas maistu ir karščio poveikis. Vidutinė draudimo išmoka, susijusi su gydymu ligoninėje užsienyje, svyruoja nuo 10,000 iki 17,000 litų. Tačiau draudimo bendrovėje „Ergo Lietuva“ yra pasitaikę atvejų, kai išmokos siekė ir keliasdešimt tūkstančių litų.

Draudimo bendrovė ėmė siūlyti ir kelionės dokumentų bei pinigų praradimo draudimą. Jeigu keliautojas pamestų grynusius pinigus, banko korteles ar jas iš jo pavogtų, draudimo bendrovė atlygintų išlaidas, susijusias su skubiu grynųjų pinigų siuntimu ar jų pervedimu bei apmokėtų telefono skambučių, susijusių su skubiu pinigų pervedimu, sąskaitą.

Varžėsi kojinių mezgėjos

Vilnius, gegužės 24 d. (Delfi.lt) – Gegužės 23 d. Radviliškyje vyko pirmasis Lietuvos kojinių mezgimo čempionatas. Jį laimėjo vietos gyventoja Paulina Genė Liubonienė. Pagal iš anksto skelbtus reikalavimus dalyvės privalejo komisijai pristatyti ne mažiau nei 6 poras savo numegztų kojinių. O kad visi patikėtų, jog tai būtent tos darbštuolės mezginiai, visos dalyvės turėjo visų akivaizdoje kelias valandas megzti panašias į pristatytas kojines.

Šešėlinis litas – kas trečio lietuvių kišenėje

Vilnius, gegužės 25 d. (ELTA) – Beveik 40 proc. šalies gyventojų praejusiais metais yra gavę šešėlinių pajamų. Dalį savo veiklos šešėlyje pernai vykdė 37 proc. ūkio vienetų, manoma, kad šiemet ši dalis sieks 42 proc.

Tai parodė Lietuvos laisvosios rinkos instituto (LLRI) užsakymu atlikta tyrimų bendrovės „Spinter tyrimai“ apklausa. Jos duomenimis, pajamų vokelyje, nesumokėjus ar nuslėpus dalį mokesčių (neįsigijus verslo liudijimo, neturint individualios veiklos pažymėjimo, pardavus cigaretes, degalus ar alkoholį) dažniausiai teigia gavę 26–45 metų didmiesčių gyventojai.

Tyrimo duomenimis, vokeliai paplitę tiek tarp įvairaus išsilavinimo, tiek ir skirtingas pareigas einančių žmonių. Daugiausia gaunančių pajamas vokeliuose tarp darbininkų, techninių darbuotojų ir smulkių verslininkų, namų šeimininkų ir bedar-

bių, kiek mažiau – tarp aukščiausio lygio vadovų ar specialistų.

Duomenys apie Lietuvos gyventojų gaunamas šešėlines pajamas papildė LLRI Lietuvos ekonomikos tyrimo metu gautus duomenis apie šešėlinę ekonomiką Lietuvoje. LLRI tyrimo duomenimis, bent dalį savo veiklos šešėlyje 2009 m. vykdė 37 proc. ūkio vienetų, manoma, kad 2010 m. ši dalis sieks 42 proc. 2010 m. šešėlinė ekonomika pasieks apie 27 proc. BVP. 2009 m. ji sudarė apie 24 proc.

LLRI viceprezidento Giedriaus Kadziausko teigimu, pagrindinės ekonomikos šešėlio didėjimo priežastys yra dvi. Pirmą, gyventojai ir įmonės nebeišgali sumokėti mokesčių ir veikti legaliai dėl ekonomikos susitraukimo, sumažėjusių gyventojų ir įmonių pajamų. Antra priežastis yra valdžios įvykdyta politika: pakelti mokesčiai, nesumažinta įmonių administracinė našta, griežtas darbo santykių reguliavimas.

S. Forbes Lietuvą pavadino „Europos neapdainuota heroje“

Vilnius, gegužės 25 d. (BNS) – JAV žurnalo „Forbes“ vyriausias redaktorius Steve Forbes „neapdainuotomis Europos herojėmis“ pavadino Lietuvą, kitas Baltijos šalis ir Airiją, kurios, anot jo, ekonominės krizės akivaizdoje pasirodė geriau nei Graikija, Portugalija ar Ispanija.

Neseniai su JAV viešėjusiu Lietuvos premjeru Andriumi Kubiliumi susitikęs S. Forbes forbes.com paskelbtame straipsnyje aprašo Lietuvos Vyriausybės žingsnius ribojant iš-

laidas.

„Kitaip nei Graikija, kuri atsidūrė antraštėse dėl ekonominių problemų, Lietuva daugiau nei prieš metus tvirtai sureagavo į ekonominį sunkmetį ir ėmėsi griežtų priemonių“, – rašo S. Forbes. Rašinyje „Europos neapdainuotos herojės“ teigiamai atsiliepiama ir apie Latviją, Estiją bei Airiją.

A. Kubiliaus ir S. Forbes susitikimas mėnesio pradžioje įvyko New York mieste S. Forbes namuose.

Sportas

Pristatytas dokumentinis filmas „Kita svajonių komanda“.

ELTA nuotr.

Vilnius, gegužės 24 d. (ELTA) – Šiuo metu kuriamas dokumentinis filmas „Kita svajonių komanda“ (The Other Dream Team) turėtų sudominti ne tik sporto gerbėjus, mano filmo režisierius Marius Markevičius.

„Tikiuosi sukurti filmą apie Lietuvos krepšinio rinktinę, kuris bus įdomus tiek Lietuvoje, tiek visame pasaulyje, ir ne tik sporto gerbėjams“, – per filmo pristatymą Vilniuje sakė M. Markevičius, kuris Lietuvos krepšinio įvykius seka nuo vaikystės.

JAV lietuvis sakė, kad amerikiečiai žino geriausių Lietuvos krepšininkų pavardes, tačiau nežino apie 1992 m. Barselonos olimpinį žaidynių bronzą iškovojusios Lietuvos krepšinio rinktinės istoriją.

Igyvendinti tikslą filmo kūrėjams

padės įsteigta Viešoji įstaiga „Krepšinio ateities fondas“ (Basketball Future Foundation). Jo steigėjai – Lietuvos tautinio olimpinio komiteto prezidentas Artūras Poviliūnas bei legendiniai šalies krepšininkai Arvydas Sabonis ir Šarūnas Marčiulionis.

Anot M. Markevičiaus, apie 70 minučių trukmės filmas turėtų kainuoti apie 300,000 JAV dolerių. Filmo kūrėjai jau spėjo pakalbinti ne tik Š. Marčiulionį ir A. Saboną, bet ir Rimą Kurtinaitį, Liną Kleizą, Robertą Javtoką, trenerį Donnie Nelson, Lietuvos krepšinio rinktinę padėjusios roko grupės „Greatful Dead“ būgnininką Mickey Hart. M. Markevičius sakė, kad kurti filmą tikimasi baigti rugsėjo mėnesį.

Pasaulio naujienos

Karalienė Elizabeth II pradėjo parlamento sesiją. Scanpix nuotr.

Britanijos karalienė pristatė vyriausybės programą

Londonas, gegužės 25 d. (BNS) – Didžiosios Britanijos karalienė Elizabeth II oficialiai pradėjo parlamento sesiją ir iškilmingai pristatė po rinkimų sudarytos koalicinės vyriausybės įstatymų leidybos programą.

Karalienė tradiciškai dalyvauja oficialiame naujai išrinkto parlamento sesijos atidaryme. Vėliau ji aukštuosiuose parlamento rūmuose kreipiasi į įstatymų leidėjus, kuriems pristato naujos vyriausybės veiklos planus.

Vadinamoji Sosto kalba, kurią karalienei parengia vyriausybė ir kurioje pristatomi siūlomi įstatymų projektai, rodo, kad koalicija savo parengtoje pusantrų metų veiklos programoje yra numačiusi pateikti parlamentui mažiausiai 21 įstatymų projektą.

Jau artimiausiu metu bus pristatytos svarbios mokyklų pertvarkos ir atsisakyta planų įvesti privalomas nacionalines tapatybės korteles.

Vienas svarbiausių siūlymų yra politinės pertvarkos programa, kuri apima priemones, skirtas įvesti nustatytą parlamento kadencijos trukmę ir suteikti rinkėjams galias atšaukti įstatymų leidėjų, kurie pripažįstami kaltais dėl rimtų teisės pažeidimų, mandatus. Pagal šią prog-

Afganistane yra daugiau JAV karių negu Irake

Washington, DC, gegužės 25 d. (BNS) – Afganistane esančios JAV pajėgos pagal karių skaičių pirmą kartą aplenkė jų skaičių Irake nuo įsiveržimo į pastarąją šalį 2003 m., pranešė Pentagonas. Šis pajėgų santykio pasikeitimas byloja, jog šiuo metu Washington pirmenybę teikia jau beveik 9 metus vykstančiam karui Afganistane.

Pentagonas nurodė, kad Afganistane šiuo metu yra 94,000, Irake – 92,000 JAV karių. Amerikiečių skaičius Afganistane bus toliau didinamas, o Irake – mažinamas, kai JAV prezidento Barack Obama administracija sutelkė didžiausią dėmesį į, jos nuomone, svarbesnį konfliktą.

B. Obama pasidžiaugė dėl „JAV kovinės misijos Irake pabaigos“, gegužės 22 d. kalbėdamas JAV Karo akademijos kursantams. Tačiau prezidentas pabrėžė, kad Afganistane dar laukia įnirtingos kovos.

JAV vadovas jau anksčiau ragino greičiau užbaigti karą Irake, kuriam jis nepritarė, ir išplėsti kovos veiks-

mus Afganistane, nes padėtis toje šalyje, anot jo, yra svarbesnė. Prezidento nurodymu, vėliau šiais metais Afganistane esančių JAV karių skaičius pasieks apie 98,000.

Per patį karo Irake įkarštį 2006–2007 m. JAV karių šioje Centrinės Azijos šalyje buvo 130,000 –172,000. Jau ilgiau nei metus amerikiečiai kariai retai dalyvaudavo kovos veiksmuose Irake, tačiau toje šalyje tebebuvo stiprios pajėgos, siekiant užkirsti kelią galimam smurtui per visuotinius rinkimus.

Planuojama, kad visos JAV kovinės pajėgos paliks Iraką iki šių metų rugsėjo, o su Bagdadu susitarta, kad paskutiniai amerikiečiai kariai bus išvesti iki 2012 m.

Baltieji rūmai pranešė, kad Afganistane amerikiečių karių skaičius gali viršyti 98,000, tačiau dauguma specialistų nemano, kad B. Obama gali patvirtinti žymiai didesnį karių skaičių. Prezidentas pažadėjo, kad JAV pajėgų išvedimas iš Afganistano bus pradėtas jau nuo 2011 m. liepos.

EUROPA

VARŠUVA

Lenkijos valstybinės aviacijos avarijų tyrimų komisijos pirmininkas Edmund Klich patvirtino, jog prieš sudūžtant prezidento lėktuvui į lėktuvo lakūnų kabiną buvo užėjęs šios šalies Karinių oro pajėgų vadas generolas Andrzej Blasik. Tyrėjų komisijos vadovas sakė, jog A. Blasik pilotų kabinoje tikriausiai apsilankė likus kelioms minutėms iki nelaimės. Ten taip pat buvo užsukęs kitas asmuo, kurio tapatybė kol kas nenustatyta. Pastarasis teiravosi lakūnų, ar lėktuvas vėluos.

OSLAS

Kubos konsulė Osle vienai kubiečių kilmės norvegei įkando į ranką. 19-metės Alexandra Joner teigimu, tai įvyko prie Kubos ambasados, kai čia demonstraciją surengė politinių pokyčių Kuboje šalininkai. A. Choner demonstraciją filmavo. Konsulė priėjo prie merginos ir ją išpa- niškai išplūdo. „Paprastai liautis ir mėginau ranka uždengti jos kameros objektyvą. Tada ji man kando“, – pasakojo A. Choner.

AZIJA

DELIS

Indijos oro bendrovės „Air India Express“ keleivinio lėktuvo suduži- mo vietoje šalies pietuose dirbantys tyrėjai pranešė radę lėktuvo juodąją dėžę. „Ji nepažeista“, – sakė vienas pareigūnas iš Civilinės aviacijos generalinio direktorato, laikydamas išskėlęs apdaužytą savirašį prietaisą, rastą po tris dienas trukusių paieškų.

JAV

WASHINGTON, DC

Kinija ir JAV susitarė dirbti kartu ir paremti Europos pastangas kovojant su krize, pranešė Kinijos centrinio banko vadovas Zhou Xiaochuan. „Abi šalys remia priemones, kurias Europa priėmė, siekiant įveikti sunkumus. Manoma, kad bendras pasaulio ekonomikos atsigavimo tempas yra išsaugotas“, – sakė jis. JAV ir Kinija Bejing surengė antrąjį

Strateginį ir ekonominį dialogą, kurio metu aptariamos juonio pertvarkos ir Europos skolos krizė.

Amerikiečių kosminis aparatas X-37B, kuris buvo paleistas balandžio 22 d., gali gabenti naujų lazerinių ginklų pavyzdžius. Orbitoje aparatas bus 270 dienų, todėl galima sėkmingai išbandyti šiuos ginklus, rašo Didžiosios Britanijos laikraštis „The Times“. Pentagono vadovai kategoriškai neigia, kad aparatas kažkuo susijęs su puolamąja ginkluote, nors ir pripažįsta, kad jo tikslas – pagalba karinėms operacijoms sausumoje ir kitos pagalbinės užduotys, rašo „The New York Times“.

Trylikametis amerikietis Jordan Romero tapo jauniausiu kada nors į aukščiausio pasaulyje kalno – Everest – viršūnę įkopusiu žmogumi. Jis pagerino ankstesnį 16 metų nepaliečiui priklausiusį rekordą, kai kartu su savo tėvu, jo drauge ir trimis Himalajų kalnų vedliais įkopė į kalno viršūnę. Būdamas 10 metų, jis kopė į Kilimandžaro kalną Afrikoje.

Stiprus 6,3 balo žemės drebėjimas įvyko gegužės 24 d. kalnuotame Brazilijos regione netoli Peru sienos, pranešė JAV geologijos tarnyba. Požeminių smūgių židinys buvo 127 km į pietryčius nuo Kruzeiro do Sulio, Brazilijoje, arba 328 km į rytus nuo Pukalpos Peru Anduose.

ARTIMIEJI RYTAI

JERUZALĖ

Jeruzalėje protestuojantieji apmėtė akmenimis Izraelio kabineto ministrą Eli Yishai. Ultraortodoksų žydų atstovas, vidaus reikalų ministras E. Yishai lankėsi pas rabiną religiniame miesto rajone, kur buvo užpultas. Jam teko slėptis gretimame pastate, kol kas nepranešama, ar ministras sužeistas.

AUSTRALIJA

SYDNEY

Australijos valdžia priėmė sprendimą išsiųsti Izraelio diplomata. Šis žingsnis žengiamas todėl, kad Izraelio specialiosios tarnybos panaudojo suklastotus Australijos pasus per operaciją, kurios metu buvo pašalintas vienas iš grupuotės „Hamas“ karinio sparno vadovų Mahmud al-Mabhu.

ATLANTIC Express Corp.

☎ 1-708-599-9680
AtlanticExpressCorp.com

Visą gegužės mėnesį
siuntinius į Lietuvą siųskite

PIGIAU

\$0.49/lbs (laivu),
\$1.99/lbs (oro siunta)

Prasminga kelionė

GYD. VIDA RAMONAS

Šiomet 20-ąją kartą švenčiame Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimą. Kovo 11-oji – Lietuvos nepriklausomybės šventė, neatsirado iš nieko. Tai – Mindaugo Lietuva, Žalgirio mūšis, nacionaliniai sukilimai, spaudos kelias, partizanų ir rezistentų kova, Sąjūdis ir „Baltijos kelias“. Ir pagaliau – Nepriklausomybė, kurioje jau dvidešimt metų gyvename.

20-mečio minėjimas

Buvau pakviesta į Seimą dalyvauti Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 20-mečio minėjime. Pilnutėlė salė vos talpino visus atvykusius. Į iškilmingą minėjimą atvyko užsienio šalių vadovai, Kovo 11-osios Akto signatarai, Seimo nariai, tremtiniai, politiniai kaliniai, žuvusiųjų už Lietuvos laisvę artimieji, televizijos, radijo darbuotojai ir kviestiniai asmenys.

Minėjimą sklandžiai vedė Seimo pirmininkė Irena Degutienė. Įsimintina buvo Lietuvos prezidentės Daliaus Grybauskaitės kalba, „kad ši diena svarbi visiems lietuviams, mylintiems savo Tėvynę ir trokštančiams jai orios ir laimingos ateities, branginantiesiems savo kalbą, istoriją, kultūrą, saugantiems tautinę tapatybę“. Lietuvą sveikino svečiai iš užsienio, vieni jų patys buvo atvykę, kiti atsiuntę sveikinimo laiškus. Su dideliu įdomumu buvo išklausyta profesorius Vytauto Landsbergio kalba. Kovo 11-osios iškilmingame minėjime kovotojas už laisvę ir demokratiją, Rusijos disidentas Sergej Kovaliov pakartojo prieš 20 metų savo pasakytus žodžius: „Atleiskite mums.“ Jaunimo vardu kalbėjo Vilniaus universiteto studentė, teigusi, kad jaunoji karta turi prisiminti savo šalies istoriją, nepamiršti liaudies tradicijų, žmonių, garsinančių Lietuvą.

Viešnage Seime

Visada domėjausi Lietuvos politiniu, ekonominiu, kultūriniu gyvenimu. Nuolat seku padėtį Lietuvoje, nes noriu, kad šalis klestėtų. Prasižėjus Seime pavasario sesijai buvau pakviesta kaip viešnia dalyvauti Sei-

Gyd. Vida Ramonas (d.) su Seimo pirmininke Irena Degutiene.

Sveikatos apsaugos ministras Raimondas Šukys, Žemės ūkio ministras Kazimieras Starkevičius, gyd. Vida Ramonas, Socialinių reikalų ir darbo ministras Donatas Jankauskas, Seimo narys ir prof. Arimantas Dumčius.

mo posėdžiuose, kuriuos išradingai vedė Seimo pirmininkė. Įdomu buvo Seime matyti ir girdėti įvairių partijų atstovų pasisakymus. Daug klausimų jie turėjo išanalizuoti savo dienotvarkėje. Kaip stebėtoja iš šalies pasigedau glaudesnio bendradarbiavimo tarp partijų, sprendžiant vieną ar kitą dienotvarkės klausimą. Matėsi daugiau asmeniškumų. O juk Seimo nariai yra išrinkti Lietuvos žmonių, ir norėtųsi, kad jie vieningai dirbtų vardan Lietuvos. Iš Kėdainių buvo atvykusi grupė žmonių, kurie Seime susitiko su savo rinktais Seimo nariais. Buvau pakviesta dalyvauti jų diskusijoje. Maloniai nustebino toks Seimo narių bendradarbiavimas su savo rinkėjais. Smagu, kad rinkėjai nėra pamiršti, išklausomos jų bėdos. Seimo nariai atsakė į gausius savo rinkėjų klausimus. Buvo pažadėta į kai kuriuos klausimus atsakyti vėliau, gavus atsakymą iš specialistų.

Susitikimai su ministrais

Man, kaip gydytojai, buvo svarbu, kokie pertvarkymai žadami sveikatos apsaugos srityje. Susitikusi su sveikatos apsaugos ministru Raimondu Šukiu supratau, kad pertvarka bus tęsiama, o su korupcija jis ketinąs kovoti ne tik principingai vertindamas jos apraiškas, bet ir pertvarkydamas sistemą, o tai panaikins prielaidas korupcijai atsirasti.

Mano supratimu, Lietuvoje didelės vaistų kainos. Norėtųsi, kad profesionali medicininė pagalba būtų suteikiama ne tik didžiuosiuose Lietuvos miestuose gyvenantiems žmonėms. Bet kuris žmogus, kuris kreipiasi į medikus, turi būtų išgirstas, neatstumtas.

Malonūs buvo susitikimai su Žemės ūkio ministru Kazimieru Starkevičiumi ir Žemės ūkio viceministru Edvardu Raugalu. Kalbėdama su Socialinių reikalų ir darbo ministru Donatu Jankausku, palinkėjau jam sėkmingai spręsti socialinių reikalų ir darbo problemas. Mano nuomone, norint į Lietuvą pritraukti verslininkus – investuotojus, reikia mažinti biurokratinės kliūtis. Norint sugrąžinti išvykusius žmones iš Lietuvos, valdžios atstovai turėtų pagalluoti apie naujų darbo vietų sukūrimą. Norint, kad mūsų akademinis jaunimas nepalikėtų šalies, reikia sudaryti jiems sąlygas ne tik dirbti, bet ir kurti, įtraukiant gabiausius į šalies valdymą. Į valstybės valdymą turėtų

būti išrinkti gabūs, išsilavinę žmonės, kurie būtų pasiryžę dirbti dėl Lietuvos. Prieš pasiūlant žmogų į atsakingas vadovaujančias pareigas, reikėtų išsiaiškinti, ar jis sugebės dirbti tą darbą, kad po to nereikėtų ir vėl siūlyti naujus kandidatus. Kiekviena darbe turi būti nuoseklumas. Turint tokius blogai parinktus atsakingus darbuotojus, Lietuvos progreso nesulauksime.

Įsimintini finansų ministrės Ingridos Šimonytės žodžiai: „Žmogus norėjo laisvės, ją gavo, bet ne visi iki galo suvokia, kad šalia laisvės visada yra atsakomybė.“ Tą patvirtino Seimo narys, nusipelnęs Lietuvos gydytojas, profesorius, habilituotas daktaras Arimantas Dumčius, išleidęs ir pristatęs savo knygą „Gydytojas Arimantas Dumčius: profesinė ir visuomeninė veikla“. Šią savo knygą autorius įteikė ir man, ir paliko savo įrašą. Jo knygoje radau tokį sakinį: „Gerovę kurkime visi drauge.“

Apsilankymas gimtajame Kaune

Nepamiršau savo gimtojo miesto Kauno. Susitikime su Kauno miesto meru Andriumi Kupčinsku ir kitais savivaldybės atsakingais darbuotojais įdomiai diskutavome apie miesto vystymosi perspektyvas. Norėtųsi Kauną matyti gražesni, juk, turint tiek istorinių paminklų, galėtume sulaukti daugiau turistų. Dar daug darbų laukia ne tik Kauno mero, bet ir visų kauniečių pastangos gražinant savo miestą.

Bendravau su Kauno medicinos universiteto klinikų valdymo tarnybos direktoriumi, gydytoju urologu Edmundu Varpotiu. Iš šio veiklaus vadovo daug sužinojau apie ligoninės planus ir perspektyvas. Visada malonu aplankyti savo aukštąją mokyklą – Kauno medicinos institutą, susitikti su jos dėstytojais, studentais. Susitikau su Kauno medicinos universiteto (KMU) dekanu, prof. Ričardu Kubiliumi, kuris, pasak KMU rektoriaus Remigijaus Žaliūno, yra mėgstamas ne tik studentų, bet ir pacientų. Kalbėdama su KMU Odontologijos fakulteto užsienio studentų grupe palinkėjau jiems sėkmingai baigti studijas, nepamiršti savo aukštosios mokyklos ir dėstytojų. Įsimintinas susitikimas su Lietuvos Odontologų prezidente, docente, dr. Anasztazija Tutkuviene – reiklia dėstytoja, gera savo srities specialiste, žmogu-

mi, su kuriuo miela bendrauti. Tai Gydytoja iš didžiosios raidės.

Gera žinoma, kad ne tik vaistai gydo žmones, geras žodis taip pat. Lankiausi ir kitose aukštosiose mokyklose: Kauno technologijos universitete ir Kauno Vytauto Didžiojo universitete (VDU). Kauno VDU Ekonomikos ir vadybos prodekanas dr. Vytautas Liesionis įdomiai papasakojo apie Vadybos verslo administravimo magistro studijų programas. Dalyvavau Kauno karininkų ramovėje vykusioje „Birutiečių“ šventėje – minėjime. Kauno birutiečių skyriui vadovauja Edita Almonaitienė. Minėjime sveikinimo kalbas pasakė Kauno meras, Seimo pasipriešinimo okupaciniams režimams dalyvių ir nuo okupacijų nukentėjusių asmenų teisių ir reikalų komisijos pirmininkas prof. Arimantas Dumčius, monsinjoras Alfonsas Svarinskas ir kiti.

Išpūdžiai iš kitų miestų

Pabuvojau ir Druskininkuose, kur susitikau su „Eglės“ gydyklos atsakingais darbuotojais, išgirdau jų planus ateičiai. Nepamiršau aplankyti ir neįkainojamo grožio Kuršių neriją, kuri graži bet kurio metų laiku. Apsilankyta ne tik Žemaitijoje, Aukštaitijoje, Dzūkijoje, bet ir Suvalkijoje. Mano vyras yra Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro dr. Jono Basanavičiaus ainis, todėl nepamiršau apsilankyti J. Basanavičiaus tėviškėje, padėti gėlių ant jo kapo Rasų kapinėse Vilniuje.

Kadangi skaitau paskaitas ne tik apie mediciną, bet ir politiką, ekonomiką, kultūrą, esu patenkinta, kad Lietuvoje radau daug medžiagos savo paskaitoms. Mokant keletą kalbų, nesunku rasti medžiagos savo paskaitoms bibliotekose, archyvuose, bendrauti su kitų šalių žmonėmis. Įdomūs susitikimai Lietuvoje praturtino mano žinias, kuriomis mielai pasidalinsiu su kitais. Norėtųsi Lietuvą matyti labiau klestinčią. Visais laikais Lietuvą garsino darbštūs, išsilavinę žmonės, norėčiau dr. Vinco Kudirkos žodžiais palinkėti Lietuvai ir jos žmonėms vienybės. Pasak Tumo Vaižganto, „Aš mylėjau ir myliu Lietuvą, nes tai mano Tėvynė, mano gyvybė, mano pasididžiavimas“. Norėčiau, kad visi lietuviai, nesvarbu, kurioje pasaulio šalyje jie gyvena, parodytų vieningumą, tokį, koks buvo per „Baltijos kelią“ prieš 20 metų.

VYTAUTAS ALANTAS

Gyvenimas ir kūryba

Leonas Peleckis-Kaktavičius

Nr. 33

Septyniasdešimt iš jų V. Alantas išsiuntinėjo rėmėjams, giminėms, draugams, redaktoriams ir kritikams.

Gegužės keturioliktają V. Alantas pasidžiaugia sulaukęs iš Chicago naujausios savo knygos *Romas Kalanta*. Tas džiaugsmas dvigubas – juk kaip tik tądien sukako lygiai ketveri nuo R. Kalantos susideginimo.

Vartydamas pirmąjį knygos egzempliorių, rašytojas pažymi:

„Nežinau, kaip ją sutiks skaitytojai, bet aš jaučiu atlikęs pilietinę (...) pareigą (...). Juk po ketverių metų Romo Kalantos vaizdas publikos atmintyje jau ėmė blankti. Labai gerai žinau, kad Romo biografija nėra iš tolo nėra pilna – ji dar turės būti parašyta, kai bus atviri visi archyvai, ir liudininkai galės laisvai ir pilnai pasisakyti, – bet vis vien aš galvojau, kad reikėjo užfiksuoti, ką galima užfiksuoti ir duoti medžiagos didvyrio minėjimų ruošėjams.”

Paskutinis, gegužės dvidešimt ketvirtosios, įrašas skirtas Skaitytojų premijai už *Sventaragį*.

Tiesa, yra dar keletas puslapių iš vėlesnių laikų, kurie galėtų pretenduoti į atsiminimų nuotrupas. Vienas jų, pavadintas „Mūsų kiemas”, užrašytas 1979 metais, o kitas – keturių puslapių tekstas be menamos datos; aišku tik tiek, kad jis užrašytas jau atsisveikinus su „Fordo” fabriku.

„Mūsų kiemas” – pluoštelis atsiminimų, kaip buvo kurtasi name, kuriame V. Alantas sulaukė saulėlydžio. Skaitai juos ir nesunkiai įsivaizduoji, kaip, sėdėdamas verandoje, rašytojas džiaugiasi tuo, ką pavyko padaryti savo rankomis. Tuomet, kai čia gyveno kažkokio amatininko ar darbininko šeima, buvo tik apleistas, prižėlęs piktžolių kiemas. Vytautą ir Ireną, įpratusius gyventi kitaip, toks vaizdas varė į neviltį. Todėl nieko nedelsiant buvo griebtasi kastuvo, grėblio, čia atsirado gėlių lysvės. Susitarus su meistru, buvo pastatyta veranda, garažas, įvažiavimas iš gatvės užpiltas cementu. Ilgainiui kiemas praturtėjo krūmais, medžiais. Magnolija, sidabrinė eglė, raganė – tai, be ko jau sunku įsivaizduoti savo namus.

Amerikiečiai savo laisvalaikį mėgsta leisti sėdėdami namo priekyje ir tuo pačiu „dalyvaudami” gatvės gyvenime. Vytautas su Irena, kaip ir dauguma lietuvių, mėgo uždaresnį gyvenimo būdą, todėl atvira veranda buvo pastatyta kiemo gilumoje, prie užpakalinių durų. Tarp violetiniais žiedais apsipilančios raganės, tarp įvairiaspalvių rožių, kurias puoselėjo Irena, rašytojas mėgo pailsėti, pasvajoti, o neretai su būsimais savo kūrinii herojais mintyse pasikalbėti. Patikdavo čia ir Alantų svečiams.

Pora eilučių iš V. Alanto užrašyto teksto: „Grožis pilnai išryškėja tik tada, kai žmogus prideda savo kūrybinę išmonę. Tokių vietovių pasaulyje yra daug, bet aš itin atsimenu kunigaikščio Oginskio parką Plungėje, kur alėjos, vandenkričiai, aikštelės sudarė harmoningą ir skoningą su kultūrinto gamtovaizdžio ansamblį.”

Ta pačia proga – keli sakiniai iš I. Alantienės pasakojimo, užrašyto 2008 m. lapkričio 8 d. (jie – apie visus JAV turėtus būstus, ne tik šį, kurį taip šiltai apibūdino V. Alantas): „Pirmąjį namelį, kainavusį 8500 dolerių, pardavėm, kadangi kaimynystėje apsigyveno juodukai. Jį buvom pirkę iš giminių pasiskolinę porą tūkstančių. Kurį laiką nuomojom butą, kol pasitaikė proga nusipirkti kitą seną namą, jau už dvylika tūkstančių. Tai buvo labai patogus namas, galvojome, kad jame gyvensime iki mirties arba iki grįžimo į Lietuvą. Deja, ir čia pasikartojo tas pats. Nors buvo likęs tik tūkstantis dolerių skolos, teko skirtis su pamėgtu namu. Tuomet ir apsigyvenom truputį geresniam rajone. Skolą už šį namą baigiau išmokėti, kai man sukako septyniasdešimt. Čia ir dabar gyvenu. Daugiau bėgti jau nebegaliu.”

Tekstas, kurio mintys lyg kokiame dienoraštyje išdėstytos savaitės dienomis, rašytas ant šv. Clair'o ežero kranto, Kanadoje. Labiau įstrigo pora įrašų, užrašytų baigiantis savaitei. Ypač tas, kuris apie saulėlydį.

Saulei leidžiantis žvelgdamas į kitoje pusėje sunkiai matomą Amerikos krantą, rašytojas galvoja, kokių saulėlydžių esti: saulės, amžiaus, karjeros, tautos. Čia ir liūdna mintis: „Vaikai teleškuojasi prie kranto triukšmaudami ir rėkaudami, žinoma, angliškai. Jų tarpe ir vienas kitas lietuviukas. Stebiu paskutinių saulėlydžio spindulių nušviestą taką vandenyje ir nenorom pagalvoti: ar tai ir mūsų išeivijos saulėlydis?”

Daug kam netikėtai V. Alantas vėl grįžo prie poezijos.

Nors pradėjo savo kūrybinį kelią eilėraščiais, o jį baigdamas net rinktinę* išleido, didelių atradimų joje nėra. Čia ypač svarbu, kad ir pats rašytojas tai suvokė. 75-mečio proga kalbinamas *Darbininko*** korespondento, į klausimą „paskutiniu metu kokių rodysis spaudoj Jūsų eilėraščiai. Ar tai bus grįžimas į poeziją, kurią kultivavot jaunystėj?”, V. Alantas atsakė: „Niekad nereiščiau pretenzijų į poeto titulą, tad negali būti kalbos ir apie joki grįžimą. Anksčiau pastebėjau, kad eilėdaros forma galima glaudžiau ir daugiau pasakyti: tad kai kada ir naudojuosi ta forma. Jei sveikata ir laikas leis, gal suredaguosiu ir eilėraščių knygą.”

(...)

V

TAUTOS PRAEITIES MĮSLIŲ BEIEŠKANT

Rankraštyje yra išlikusi nemažos apimties (apie pusantro šimto puslapių) V. Alanto studija „Mąstymai apie senąjį lietuvių tikėjimą”. Kai kas rašyta ranka, kai kas – mašinėle, pastarieji puslapiai, kaip ir pirmieji, daug kur braukti, taisyti, papildyti. Nors viso šio darbo nebūtų galima pavadinti užbaigtu, jis vertas dėmesio. Akivaizdu, jog jam paskirti ne vieneri metai, ne kartą prie jo sugrįžta.

Bus daugiau.

* V. Alantas. *PAVERSMIAI*. – Eilėraščiai. Chicago, 1982.

** *Darbininkas*. – 1978, rugpjūčio 4.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401, Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Chirurgai

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
Inkstų, pūslės, prostatos gydymas bei chirurgija
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

Skelbimų skyrius
tel. 1-773-585-9500

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, MD
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Stipriausias gyvūnas pasaulyje

Stipriausias gyvūnas pasaulyje – kopepodų (lot. *copepod*) rūšies zooplanktonas, yra vos 1 mm ilgio. Tačiau vertinant santykiniu požiūriu, jo jėga artimiausius varžovus lenkia daugiau kaip 10 kartų. Kopepodai taip pat yra greičiausiai judantys ir labiausiai planetoje paplitę daugialąsčiai mikroorganizmai. Taigi kas lemia tokią jo milžinišką jėgą?

„Evoliucinė šio gyvio sėkmė slypi gebėjime pabėgti nuo grobuonių. Sprukdami jie atlieka itin galingą ‘šuolį’, – pasakoja Danijos techninio universiteto Nacionalinio vandens išteklų instituto (DTU Aqua) profesorius Thomas Kjørboe. Kartu su kitais savo kolegomis jis bendradarbiauja su to paties universiteto fizikais. Tyrinėtojai, naudodami didelės spartos vaizdo kameras, analizuoja kopepodų „pabėgimo” mechanizmą. Šis galingas šuolis tyrinėtojams padarė ištis neblėstantį išpūdį.

Tyrimų metų nustatyta, jog santykinė kopepodų jėga artimiausius varžovus lenkia nuo 10 iki 30 kartų. Be to, didžiausia išgaunama galia yra neįtikėtina pastovi. „Tai paaiškinti galima tuo, kad kopepodai turi du atskirus judėjimo mechanizmus”, – aiškina T. Kjørboe. Kitų rūšių gyvūnai judėjimui paprastai naudoja vienos rūšies mechanizmą (pavyzdžiui, paukščiai – sparnus, arklys – keturias kojas ir t.t.). Tačiau tiek sparnus, tiek kojas sudaranti medžiaga turi ribinį mechaninį atsparumą, todėl pastoviai naudojamas tokios rūšies judėjimo mechanizmas turi ribotą didžiausią išvystomą galią – vien tik „apsidraudimui” nuo galimo persitempimo.

Tuo tarpu kopepodai turi specialias vibruojančias galūnes, kurios sukuria pastovią maitinimuisi reikalingą vandens srovę – taip gyvūnai filtruoja vandenį, sugaudami visas jame pasitaikančias maistines medžiagas. Tuo pat metu šios galūnės gyvūnui leidžia plaukioti beveik niekada nesustojant. Papildomai gyvis turi 4–5 poras plaukimui skirtų

kojų, kuriomis atliekami šuoliai siekiant pasprukti nuo priešų, arba medžiojant kitus mikroorganizmus. Šios kojos naudojamos rečiau ir labai trumpai. Šiose dviejose judėjimo sistemose naudojami raumenys yra panašūs, tačiau „pavaros” ir „mekanika” yra suderinta trumpiems didžiulės jėgos pliūpsniams.

„Kopepodai nepatiria kojas sudarančios medžiagos nuovargio – tokį poveikį jie pasiekia tarpusavyje derindami šias dvi atskiras judėjimo sistemas. Be to, mikroorganizmų kūno forma pasižymi itin geromis hidrodinaminėmis savybėmis, kas padeda jiems veiksmingai išnaudoti turimos energijos išteklius.

Nors kopepodai mūsų supratimu yra akli ir tokie mažyčiai, kad vanduo savo klampumu jiems prilypsta si-rupui, šios būtybės sugebėjo išvystyti neprilypstamą „pabėgimo nuo grobuonių” meną. Judėjimo mechanizmus puikiai papildė itin jautrūs jutimo organai, padedantys greitai su-prasti aplinkos ženklus ir įgauti reikiamą judėjimo reakciją. Nervinė jų sistema yra neįtikėtina sparti, palyginti su kitais bestuburiais gyvūnais. Mokslininkai mano, jog reakcijos spartą lemia išskirtinė nervų sistemos struktūra.

„Technologijos”

Kun. Bernardas Talaišis, gyvenantis **St. Pete Beach FL**, atsiuntė „Draugui” 50 dol. auką. Labai ačiū už paramą.

Irena J. Veleckis, gyvenanti **Chicago, IL**, pratęsė „Draugo” metinę prenumeratą bei atsiuntė mums 50 dol. auką. Dėkojame Jums.

Viešnios iš Čikagos Lietuvoje... sodino gėles

Gėles ant tilto viešnios sodino su Marijampolės kultūros centro darbuotoja Onute Surdokiene (viduryje).

Susitikime Vilniuje dalyvavusi Čikagoje gerai žinoma Pranė Šlutienė demonstravo M. B. Stankūnės sukurtą batikos šaliką.

Dailininkę kalbina televizijos žurnalistė I. Pivoriūnienė.

A. Sakalaitė kalba per paminklo Vytautui Didžiajam atidengimo iškilmes.
A. Vaškevičiaus nuotr.

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Specialiai „Draugui“ iš Lietuvos

Lietuvoje vėl vieši dailininkė, mecenatė Magdalena Birutė Stankūnienė-Stankūnė, šįkart atvykusi kartu su JAV Lietuvių Fondo Kontrolės komisijos nare, aktyvia visuomenininke Aušrele Sakalaite. Kaip ir ankstesniais metais, visas dailininkės mėnuo Lietuvoje kruopščiai suplanuotas, tad viešnios kiekvieną dieną turi daug įdomių susitikimų, jos keliauja po Lietuvą, susitinka su įvairiais žmonėmis.

Vos atskridusios ir aplankiusios Lietuvos dailės muziejaus direktorių Romualdą Budrį, jau netrukus Vilniuje, Radvilų rūmuose viešnios bendravo su gausiu M. B. Stankūnės gerbėjų būriu – čia buvo pristatyta naujais, tik ką išėjusi Druskininkuose gyvenančios dailėtyrininkės Vidos Mažrimienės knyga „Žiedais kaišytu nostalgijos keliu“. Dailininkės jubiliejui skirtame albume – M. B. Stankūnės mecenatystės maršrutai, Lietuvos miestai ir miesteliai, kurių bibliotekas, mokslo įstaigas, muziejus, galerijas puošia dailininkės padovanoti darbai. Leidinys gausiai iliustruotas, solidus ir puikiai meniškai apipavidalintas.

Apie mecenatės pastangas į Lietuvą sugrąžinti kuo daugiau iševijoje sukurtų lietuvių meno kūrinių susitikime pasakojo Lietuvos dailės muziejaus darbuotoja Julija Mušinskienė, pati savo rankomis kartu su M. B. Stankūne supakavusi daugybę tokių siuntų. Mecenatę kalbino ir šiomis dienomis Lietuvoje viešinti žurnalistė Ramunė Lapas, taip pat Irena Pivoriūnienė, televizijos žurnalistė iš Lietuvos, neseniai viešėjusi Čikagoje.

Iš Vilniaus dailininkės ir jos ištikimos palydovės A. Sakalaitės kelias nusidriekė į abiejų numylėtąjį Sūdųvą, Marijampolę. Čia viešnios nutarė pabūti dvi dienas ir per abi jas dalyvavo įvairiuose renginiuose, iškilmėse. Vos atvykusios jos buvo pakviestos į renginį „Papuošk savo miestą“ – vietos žmonės nutarė atgaivinti per Šešupę nutiestą tiltą ir papuošti jį svyrančiomis pelargonijomis. Akciją parėmė daug miestiečių, nupirkusių ir atnešusių gėlių. Geltonomis guminėmis pirštinėmis „apsiginklavusios“ viešnios taip pat pasodino keletą pelargonijų krūmų ir gyrė renginio organizatorius už jų originalią idėją, kai miestą puošia ne vietos valdžios institucijos, o patys gyventojai.

Miesto kultūros centre buvo surengtas susitikimas su gausiais dailininkės kūrybos gerbėjais, čia buvo pristatyta ir minėta knyga „Žiedais kaišytu nostalgijos keliu“, ir šių eilučių autoriaus knyga „Amerika: ir tolima, ir artima“, kurią parašyti paskatino būtent M. B. Stankūnė. Joje – žurnalistų išpūdziai iš apsilankymų Amerikoje, susitikimai su įdomiais žmonėmis, čia nemažai vietos skirta ir M. B. Stankūnei, su kuria žurnalistas pažįstamas jau dvidešimt metų.

Kartu buvo pristatyta ir A. Vaškevičiaus fotografijų paroda, kurioje – įvairiais metais Marijampolėje, Vilkaviškyje, Druskininkuose, Oželiuose, Čikagoje ir kitur daryti M. B. Stankūnės portretai. Po pristatymo visi buvo pakviesti į mecenatės vardu pavadintą menų galeriją, kur atidaryta pačių naujausių dailininkės gimtajam kraštui padovanotų tapybos dar-

bų paroda.

Ne mažiau įdomūs renginiai viešnių laukė ir rytojaus dieną, kai Marijampolėje, minint 600-ąsias Žalgirio mūšio metines, buvo atidengtas paminklas Vytautui Didžiajam. Jo vardu kažkada besivadinusiame parke įvyko didžiulės iškilmės, į kurias susirinko Vytautai iš visos Lietuvos, buvo daug politikos veikėjų, menininkų. Skulptoriaus Juliaus Narušio sukurtas paminklas, apie kurį jau buvo rašyta „Drauge“, įamžino lietuvių kovą už savo valstybę. Šventėje išpūdingą kalbą pasakė viešnia iš Lemonto A. Sakalaitė, kuri buvo pakviesta kalbėti kaip Marijampolės miesto burmistro Juozo Mauruko, vadovavusio miestui nuo 1931 iki 1941 metų giminitė.

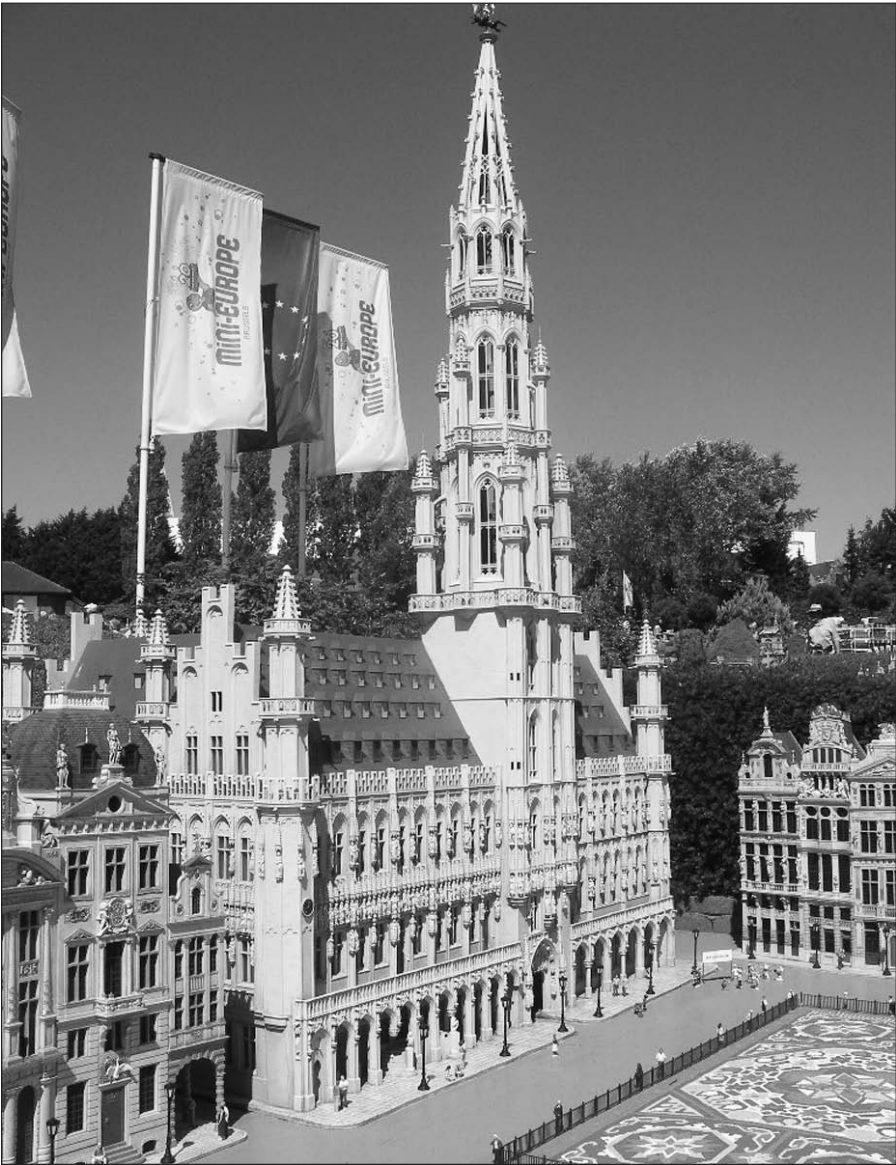
„Neabejoju, kad jis šiandien labai džiaugtųsi ir didžiutųsi paminklu, taip pat dabartine Marijampole. Gaila, kad kančių Sibire palaužtas J. Maurukas sugrįžęs į Lietuvą 1956 metais pagyveno čia vos dvejus metus ir iškeliavo amžinybėn. Džiaugiuosi, kad Marijampolė gražėja, patys žmonės ją puošia gėlėmis, atsirado nuostabus paminklas Kalbai ir tautai, dabar ir šis paminklas papuošė miestą“, – sakė susijaudinusi viešnia.

M. B. Stankūnė taip pat buvo sužavėta iškilmėmis, kurias vedė žinomi aktoriai Tomas Vaisieta ir Alvyda Sipienė. Šventės metu surengta eiseną per visą miestą, kariškiai rodė savo karinius sugebėjimus, visi galėjo pajodinėti žirgais, paragauti kareiviškos košės ir arbatos, o vakare prie tik ką atidengto paminklo grojo orkestras, tarsi sugrąžindamas daugiau kaip šimtmečiu atgal, kai šiame parke tokie vakarai vykdavo nuolat. „Didžiuojuosi, kad esu lietuvis“, – sakė Lietuvos televizijos laidos „Panorama“ šventėje pakalbinta M. B. Stankūnė.

Po šių iškilmių miesto kultūros centre buvo surengtas iš Sūdųvos krašto gimusių estrados solistų koncertas. Dainavo ir jaunieji atlikėjai, ir gerai čia žinomi Roma Mačiulytė, Danutė Šurmainienė, kiti, o daugiausia plojimų sulaukė Rytis Cicinas. Tik ką Los Angeles viešėjęs ir šilto lietuvių aktorės Rūtos Kilmonytės-Lee priėmimo sulaukęs R. Cicinas yra itin mėgstamas dailininkės atlikėjas, tad ji džiaugėsi galėjusi pabendrauti su dainininku po koncerto.

Baigusios viešnagę Marijampolėje, viešnios vėl skubėjo į sostinę. Čia taip pat numatyti susitikimai su valdžios atstovais, gegužės 29–30 dienomis M. B. Stankūnė kartu su A. Sakalaite viešės Vilkaviškyje, čia taip pat bus pristatytos V. Mažrimienės ir A. Vaškevičiaus knygos. Vėliau dailininkės gerbėjai jos lauks Kaune, M. K. Čiurlionio muziejuje ir Druskininkuose, kur viešnios lankysis ir stiprins sveikatą vienoje iš sanatorijų prieš grįždamos birželio viduryje į Čikagą.

„Kaip ir visada, vėl sutikau daug mielų žmonių, pamačiau daug įdomių renginių, galėjau pasidžiaugti, kaip gražėja Lietuva. Esu labai daug kam padėjusi, parėmusi, dabar jau daug kam tenka pasakyti, kad mano galimybės remti nėra begalinės, nes kartais sulaukiu priekaištų, kad viską atiduodu Lietuvai, o juk ir Amerikoje daug ką reikėtų paremti. Darau, ką galiu, nes tikrai labai myliu Lietuvą“, – sakė dailininkė ir mecenatė.

Kelionė po Europą per keletą valandų

Briuselio pakraštyje esančiame mažajame Europos parke (Mini-Europe) tarp 25 kartus sumažintų garsiausių Europos Sąjungos valstybių pastatų pasijunti kaip keliaujantis Guliveris: tarsi milžinas per keletą valandų gali „apkeliauti” Europą...

Mažasis universitetas ir Baltijos kelias

Miniatiūrinės Europos parke savo statinius yra įkurdinusi visos 27 Europos Sąjungos valstybės. Gražiausi ir įdomiausi pastatai, aukščiausi pasiekimai ir net gamtos kūriniai čia rikiuojasi greta: norint patekti iš vienos valstybės į kitą, tereikia žengti keletą žingsnių.

Keliaujant iš šalies į šalį, galima

mokyti: prie valstybėms atstovaujančių pastatų pateikiama pagrindinė informacija apie šalį, pro specialių įrenginių galima susipažinti su pastatų istorija, o paspaudus mygtuką, išklausyti nacionalinį himną.

Pirmieji kelionėje po mažąją Europą statiniai: Europos komisijos pastatas Briuselyje bei greta Paryžiaus esantis namas, kuriame Jean Monnet su bendraminčiais pasirašė Robert Schuman deklaraciją – Europos Sąjungos šauklį.

Toliau viena po kitos pristatomos Šiaurės Europos valstybės – Danija su vikingų laikų Treleborgo stovykla, spalvingais Kopenhagos uosto namais ir XVII amžiaus renesanso statiniu – birža.

Keliaujant pro Švediją, Suomiją, takelis atveda prie trijų Baltijos šalių

A † A Dr. RIMVYDAS SIDRYS

Tautos Fondo vadovybė reiškia giliausią užuojautą visai Sidrių šeimai. Tautos Fondas apgailestauja netekus šio tauraus Lietuvos patrioto, ilgamečio Tautos Fondo rėmėjo ir Giedrės Šalčiūtės-Sidrienės fondo įkūrėjo.

*Dr. Giedrė Kumpikaitė
Tautos Fondo tarybos pirmininkė*

JAV DIPLOMATAS...

Atkelta iš 3 psl.

– Gruzija turi daug priežasčių jaustis nesaugi, ir tai priklauso nuo Rusijos veiksmų. 20 proc. jos teritorijos okupuota. Tačiau turi galioti principas, kad suverenoms šalims priklauso jų teritorija, ir tai joms reikia spręsti, ar joje gali būti svetima kariuomenė. Suverenios šalys pačios renkasi savo ateitį ir su kuo bendradarbiauti. Tai buvo aišku ir svarbu Baltijos šalyse, svarbu ir dabar. Mums labiausiai sekasi populiarinti demokratiją tose šalyse, kurios pačios

ištroškusios demokratijos. Būtent tai vyksta Gruzijos visuomenėje.

– Galiausiai, ką manote apie Lietuvos užsienio politikos pokyčius Gruzijos atžvilgiu?

– Nežinau visų detalių. Tačiau žiūrėdamas iš Tbilisio ir glaudžiai bendradarbiaudamas su jūsų ambasadoriumi, aiškiai matau, kad Lietuva ir toliau yra labai tvirta Gruzijos rėmėja ir aktyviai padeda jai įgyvendinti savo siekius.

Alfa.lt

– Lietuvos, Latvijos ir Estijos, kurias jungia maži žmogeliukai, stovintys Baltijos kelyje. Gana netikėtas objektas – keliu zujantis „Coca-cola” sunkvežimis.

Estiją pristatantis simbolis – Taliną juosiančios gynybinės sienos vartai ir Storosios Margaritos bokštas. Latviai tarp pastatų atrodo gana kukliai: kaimynai parke nutarė pastatyti Rygoje stovintį Laisvės paminklą. Lietuvai atstovaujantis Vilniaus universiteto maketas parke pastatytas 2006 metais. Statinys, kuriame persipina barokas, renesansas, klasicizmas, parke nelieta nepastebėtas.

Informaciniame parko leidinyje apie Lietuvą išskirti šie faktai: XVII amžiuje Vilnius žydų buvo laikomas Vakarų Jeruzale; Lietuva pirmąją pasaulyje pagal produkciją iš lino; UNESCO sąrašė saugoma kryždirbystė; Lietuva – vienintelė iš trijų Baltijos valstybių, kurioje 98 proc. rusakalbių natūralizavosi; krepšinis – nacionalinis lietuvių sportas; geografinis Europos centras yra maždaug už 25 kilometrų nuo Vilniaus;

Lietuvai atstovaujantis Vilniaus universiteto maketas parke pastatytas 2006 metais.

lietuvių kalba – sena ir iki šiol labai panaši į sanskritą; iš Rusijos traukiantis Napoleono armijai, Lietuvoje žuvo ir palaidoti 80 tūkstančių karių.

Išsiveržia Vezuvijus

Kiekviena šalis parke pristato tai, ką turi įdomiausio, žinomiausio, išpūdingiausio ar vertingiausio.

Daugiausiai savo šalies simbolių parke yra pastačiusios Belgija, Olandija, Didžioji Britanija, Vokietija ir Italija. Didžiausias parko statinys – 13 metrų aukščio Eifelio bokštas.

Parke galima pamatyti ne tik pastatų. Čia įkurdinta ir Šiaurės jūroje esančią naftos platforma „Oil Rig”, Eurotunelis, jungiantį Didžiąją Britaniją su žemynu, oro ir jūrų uostai, rieda vienas iš didžiausių greitį išvystančių traukinių „Thalys”.

Nepamiršti ir žemės tvėriniai: atkeliavus į Italiją ir paspaudus mygtuką, galima sukelti Vezuvijaus išsiveržimą ir jį lydintį žemės drebėjimą.

Kelionė po mažąją Europą baigiama Graikijos ir Kipro įžymybėmis. Visa tai – 25 kartus sumažinta Europa.

Živilė Kavaliauskaitė
Dienraštis „Vakarų ekspresas”

Mažosios Europos parke savo statinius yra įkurdinusi visos 27 Europos Sąjungos valstybės.

minieurope.com nuotr.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

♦**Mieliems skaitytojams praneša-**me, kad Atminimo dieną (Memorial Day) redakcija nedirbs. Nebus išleistas antradienio, birželio 1 d., dienraščio numeris.

♦**Atminimo dienos (Memorial Day)** iškilmės Lietuvių Tautinėse kapinėse, 8201 S. Kean Ave., Justice, IL 60458, vyks gegužės 30 d. 11 val. r. Tel. pasiteirauti: 708-458-0638.

♦**Atminimo dienos (Memorial Day)** šv. Mišios Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse vyks gegužės 31 d. 10:30 val. r. šv. Mišias atnašaus Mundelein seminarijos vicerektorius kun. August J. Belauskas. Šv. Kazimiero lietuvių kapinių Sklypų savininkų draugija visus maloniai kviečia 1 val. p. p. atvykti prie Steigėjų paminklo, kur religines apeigas atliks Jonas Kuzinskas. Mirusiems bus padėtas pašventintas vainikas, renginyje dalyvaus šauliai. Tel. pasiteirauti: 630-730-4823 (Birutė Vitkauskienė).

♦**Labdaros koncertas „Palaimink, Dieve, mus“** skirtas kompozitoriui, pianistui Gintautui Abariui paremti vyks birželio 6 d. 1 val. p. p. Pasaulio lietuvių centro Lietuvių Fondo salėje (14911 W. 127th St., Lemont, IL). Auka 15 dol. Daugiau informacijos tel.: 708-691-7098 arba tel.: 630-290-0191.

♦**Birželio 16 – liepos 28 dienomis**, trečiadieniais, muzikos mėgėjai vėl galės gėrėtis Metropolitan Opera spektakliais kino teatruose. Šis sezonas pradedamas opera „Aida“, kurioje matysime lietuvių Violetą Urmaną (birželio 16 d.). Birželio 23 d. bus rodoma „Romeo ir Džiuljeta“, liepos 7 d. – „Eugenijus Oneginas“ su garsiąja Renee Fleming ir gerai amerikiečiams pažįstamu rusų baritonu Dmitrij Chvorostovskij. Liepos 14 d. bus rodoma opera „La Boheme“, liepos 21 d. – „Turandot“ ir liepos 28 d. sezoną užbaigs opera „Karmen“. Visų kino seansų pradžia – 6:30 val. v. Nusipirkti bilietus ir sužinoti, kokiuose kino teatruose vyks operų rodymai galite sužinoti apsilankę tinklalapyje metopera.org/hdlive

♦**Lietuvių Fondo bei Pasaulio lietuvių centro ruošiamas golfo tur-**

nyras vyks birželio 19 d. Old Oak Country Club, kurio adresą galima rasti internete adresu: www.lithuanian.golf.com, kur taip pat galima ir užsiregistruoti. Turnyrą remia „Liberty Mutual Insurance“. Vakare vyks iškilminga puota. Daugiau informacijos gausite pas Daivą Rugienitę tel.: 949-735-2779 arba Rimą Griškelį tel.: 312-315-5739.

♦**Kun. Kęstutis A. Trimakas** birželio 20 d., sekmadienį, kviečia visus į Padėkos šventę. Padėkos Mišios 9 val. r. Šv. Antano šventovėje (15 St. ir 50 Ave. gatvių sankryža, Cicero). Akademinei ir meninei programai, Garbės daktaro regalijų kun. K. Trimakui įteikimas – 11 val. r. bei vaišės – 12 val. p. p. vyks Willowbrook Ballroom salėje (8900 S. Archer Rd., Willow Springs). Auka 25 dol. asmeniui. Kreiptis į dr. Romą Kuprienę tel.: 708-447-9319.

♦**Sibiro kankinės ir maldaknygės „Marija, gelbėk mus“** autorės, Adelės Dirsytės minėjimas įvyks sekmadienį, birželio 27 d. 12:15 val. p. p. Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje. Kviečiame dalyvauti. Minėjimą ruošia Ateitininkų Giedros korporacija.

IŠ ARTI IR TOLI...

♦**Gediminas Kijauskas, SJ** birželio 20 d., sekmadienį, švęs 50 metų kunigystės tarnybos sukaktį. Padėkos šv. Mišios – 10 val. r. Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje, 18022 Neff Rd., Cleveland, OH 44119. Po Mišių visi kviečiami į parapijos salę kartu su kun. G. Kijausku, SJ pažymėti šią dieną.

♦**Šiaurės New Jersey Amerikos lietuvių klubas** rugpjūčio 29 d., sekmadienį, nuo 1:30 val. p. p. iki 5 val. p. p. kviečia visus į Hedden Park, Randolph, NJ, kur vyks kasmetinė gegužinė „Potluck Picnic“. Kiekvienas atsineš savo pagamintą maistą ir galės nustebinti susirinkusius savo kulinariniais sugebėjimais. Daugiau informacijos suteiks Susan Savaiko tel.: 973-328-2850 arba Aldona Skrypa tel.: 973-377-8148.

2010 metų gegužės 13 dieną Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, Čikagoje lankėsi Vilniaus universiteto Kauno humanitarinio fakulteto Lietuvių filologijos katedros vedėja prof. dr. Daiva Aliūkaitė bei Lietuvių filologijos katedros profesorė dr. Danguolė Mikulėnienė. Viešnios domėjosi muziejuje saugomais išeivijos archyvais ir bendradarbiavimo galimybėmis. Profesores lydėjo kun. Saulius Juozaitis.

Nuotraukoje iš kairės: dr. Daiva Aliūkaitė, Eglė Juozaitytė, prof. dr. Danguolė Mikulėnienė, Stanley Balzekas, Saulius Juozaitis, Rita Janz.

Karilės Vaitkutės nuotr.

JAV Lietuvių Bendruomenės Vidurio Vakarų apygardos suvažiavimas įvyks gegužės 29 d.

Pasaulio lietuvių centre, 14911 127th St., Lemont.

Kviečiame dalyvauti apygardai priklausančių apylinkių valdybų narius, apygardoje rinktus JAV LB tarybos narius ir apylinkių atstovus.

Registracija prasidės 11:30 val. r. Suvažiavimo pradžia 12:30 val. p. p.

IEŠKO GIMINIŲ ...

Aš ieškau savo tetos (iš mamos pusės) Valerijos Zableckis (Rimkevičiūtės, Rimkaitės). Sudarinėju giminės „genealoginį medį“ ir man trūksta žinių apie tetos Valerijos Zableckis šeimą.

Teta gimė apie 1892–1894 metus Lietuvoje, Telšių valsč., Varnių m. Antaninos (Lukoševičiūtės, 1870–1941) ir Juozapo (1863–1925) Rimkevičių (Rimkų) šeimoje, kurioje buvo 14 vaikų.

Į Ameriką teta Valerija išvyko su pirmąja emigrantų iš Lietuvos banga. Amerikoje teta ištekojo už Zableckio ir susilaukė 4 vaikų: Juozapo, Eleonoros, Antaninos, o ketvirtas vaikas mirė. Sūnus Juozapas turėjo sūnų Juozapą. Duktė Eleonora turėjo dukterį Valeriją. Duktė Antanina turėjo sūnų.

Teta Valerija susirašinėjo su seserimi Ona Rimkevičiūte, kuri gyveno adresu: Upės g-vė Nr. 5, Varniai, Lietuva (tai kita mano mamos sesuo). Po jos mirties radau nuotraukų ir adresus Amerikoje: 1. Valeria Zableckis, 10975 Pope Ave., Lynwood, CA; 2. Aleksandra Bajerčius, 37 Miller Ave., Brockton, MA 02402; 3. Eduardas Bajerčius, 50 Wheatland Ave., Dorchester 24, MA.

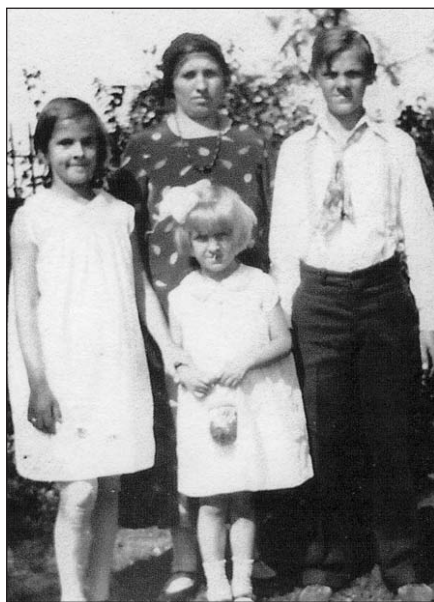
Mano antruoju ir trečiuoju adresu išsiųsti laišakai grįžo atgal su nuoroda, kad neteisingas adresas, o iš pirmojo adresato jokių žinių ir laiškų.

Tetos Valerijos dukra Antanina su sūnumi 1945 m. rugpjūtį.

Bronislava Zableckienė su vaikais.

Teta Valerija su vaikais: Eleonora, Antanina ir Juozapu.

kas negrįžo.

Gerbiama redakcija, labai prašau, padėkite surasti ką nors iš tetos Valerijos Zableckis palikuonių (teta jau mirusi). Gal gyvi tetos vaikai, anūkai, proanūkiai. Norėčiau sužinoti jų adresus.

Ką nors žinantys rašykite: Elena Jasevičienė, Savanorių pr. 228–65. LT-50206, Kaunas, Lithuania.

Iš anksto dėkoju,

Elena Jasevičienė

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S.Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Vytenis Lietuvninkas

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Advokatas AURIS JARAŠŪNAS

Estate Planning (Wills, Trusts) ir Land Use
2802 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, CA 90404
Tel.: 310-828-7525
Mob.: 310-701-8472
E-mail: **jaralaw@earthlink.net**
Valandos: antradieniais ir pagal susitarimą